

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike. — Inerati do 80 peti vrti a Din 2, do 100 vrti a Din 2.50, od 100 do 300 vrti a Din 3, večji inerati peti vrti a Din 4. — Poput po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vladarski posveti v Londonu:

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle v Londonu

Angleški tisk toplo pozdravlja jugoslovenskega kraljevega namestnika in pripisuje njegovemu desetdnevnomu bivanju v angleški prestolnici velik političen pomen — Na povratku se bo ustavil tudi v Parizu

BEOGRAD, 21. nov. br. Nj. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga sta v petek odpotovala v inozemstvo. Snoči ob 20. sta Nj. Vis. prispeli v Curih, kjer sta obiskali v tamošnjem sanatoriju Nj. Vel. kraljico Marijo. Ostali sta pri njej dve uri, nato pa sta nadaljevali potovanje v London.

LONDON, 21. nov. e. Vest o prihodu Nj. Vis. kneza Pavla in knežinje Olge v goste k angleški kraljevski dvojici je izzvala veliko pozornost v političnih in diplomatskih krogih. Dasi se izrecno poudarja, da je obisk zasebnega značaja in da sta knez Pavle in knežinja Olga česta in priljubljena gosta angleške kraljevske rodbine, s katero ju vežejo tudi rodbinske vezi, vlada splošno prepričanje, da je obisk kneza Pavla angleškemu dvoru v sedanjem položaju izredne politične važnosti. Vsa angleška javnost pristočno pozdravlja prihod kneza Pavla, ker vidi v tem obojestransko težnjo, da poglobi prijateljski odnosi med Anglijo in državami na jugovzhodu Evrope. Javnost smatra za najboljši dokaz, kako pogrešno je mišljenje, ki je morda nastalo pod vtisom zadnjih dogodkov v Evropi, da se je Anglija desinteresirala na jugovzhodu Evrope. Nasprotno poudarjajo, da to zanimanje nikoli ni bilo večje, kakor je v sedanjih nestalni mednarodni situaciji in po izvršenih spremembah v Srednji Evropi. Zato smatrajo za popolnoma umevno, da bo Chamberlain pred odhodom v Pariz izkoristil to priliko, da s knezo Pavlom izmenja misli o aktualnih političnih in gospodarskih vprašanjih, ki so v interesu obeh držav. Poudarjajo, da ima ta obisk navzlic temu, da je zasebnega značaja, tudi velik politični pomen, ker se bodo nedvomno poglobili stiki med Anglijo in Jugoslavijo. Podčrtavajo pa dejstvo, da ta sestanka nima nobene skrivne tendence, ki bi lahko vzbudila kakšen dvom na kakršnikoli strani. Knez namestnik

Pavle in knežinja Olga prispeta v London danes popoldne in bosta nastanjena v buckinghamski palači, službeni rezidenca angleške kraljevske dvojice. Zanimanje novinarjev in političnih krogov za obisk kneza Pavla v Londonu je zelo veliko, zlasti z ozirom na to, da je prišel ta obisk neposredno po obisku rumunskega kralja Karola. Čeprav smatrajo v glavnem, da je obisk prijateljskega značaja, vendar vlada glede na visok ugled in avtoriteto, ki jo uživa knez Pavle v državi in v inozemstvu, prepričanje, da bo ob priliki njegovega 10dnevnega bivanja v Londonu prišlo do značilnih razgovorov med njimi in odločujočimi krogi v Angliji.

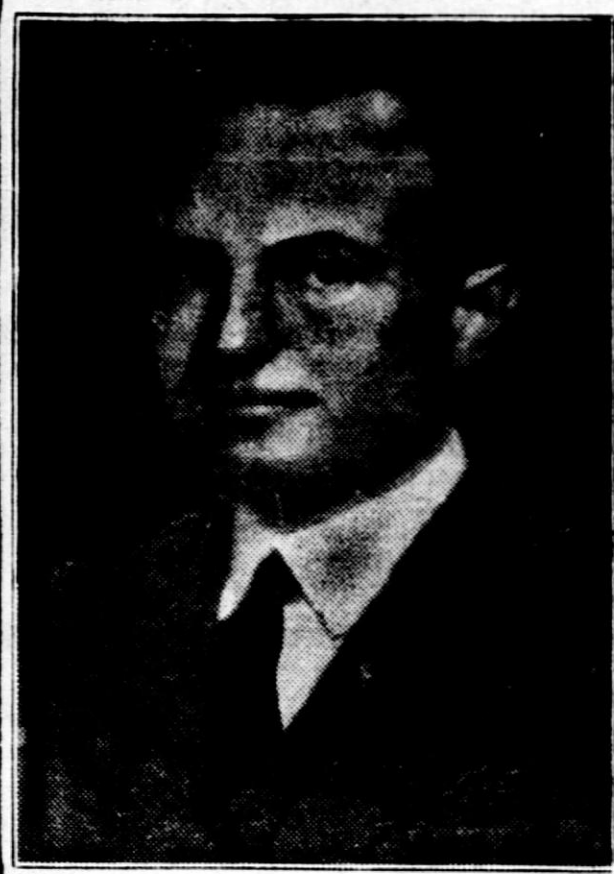
PARIZ, 21. nov. e. Potovanje kneza Pavla na zapad je v francoskih diplomatskih krogih vzbudilo veliko pozornost. V tem vidijo izraženo željo, da se poudari trdnje prijateljstvo Jugoslavije napram zapadnim velesilam, a tudi voljo, da se manifestira neodvisnost v gospodarskem pogledu. V pariških kro-

gih spravljajo potovanje v zvezo s francoskim prizadevanjem, da se organizirajo gospodarski odnosi z državami na jugovzhodu Evrope. Nekateri listi poudarjajo, da bo knez Pavle ob tej priliki posetil tudi francosko prestolnico.

Belgijski kralj obišče Haag

HAAG, 21. nov. e. Poset kralja Leopolda, ki obišče danes Holandsko, je izzval v tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih veliko pozornost. Poudarjajo, da pomeni ta štiridnevni obisk belgijskega kralja zgodovinski mejnik v razvoju belgijsko-holandskih odnosov. Kralja Leopolda, ki prihaja v spremstvu predsednika vlade Spaaka, bo pozdravila na postaji kraljica Viljemina. Napovedani so važni razgovori med predstavnikmi belgijske in holandske vlade.

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle

va in napredna kmetiška hiša. Osigurati poljedelcu stalno ceno njegovih proizvodov, organizirati njegovo neposredno zvezo s konzumom v državi in izven nje, omogočiti mu soliden kredit ter ga rešiti iz rok spekulativnega kapitala, a tako zgraditi njemu ni njegovi deci pot v socialni in kulturni napredek — to je velika naloga naše narodne in državne obnove, ki jo bo mogoče izvršiti samo na osnovi velikega, sistematičnega načrta ter ob neposrednem sodelovanju samega kmeta.

Pravična razdelitev zaslužka med kapitalom in onimi, ki s svojimi rokami in svojim umom izvršujejo njegovo produktivno zaposlenje, postaja vprašanje pravice, narodne kulture in pravičnega razvoja širokih narodnih vrst. Poleg kmeta predstavljajo mali obrtniki, ročni in duševni delavci in trgovec moč naroda in domovine. Njihova zaščita in njihov dvig je dolžnost države in sistema celokupnega našega gospodarstva. In naša narodna obramba in naše narodno gospodarstvo bodo močni le takrat, ako bodo vsi sloji našega narodnega občestva povezani z resničnim rodoljubjem in z občutkom, da je samo v taki in svobodni Jugoslaviji njihova sigurna bodočnost. Urejeno gospodarsko in socialno življenje pa bo ustvarilo vse pogoje za procvit naše kulture in za ojačanje narodne inteligence.

Vprašanje reforme državne administracije v skladu z državno ureditvijo je povezano z ureditvijo položaja vseh javnih uradnikov in namestnikov. Njihovo materialno in službeno stanje mora biti postavljeno na trdne osnove. V isti meri se mora od njih zahtevati neoporečno izvrševanje dolžnosti v duhu objektivne, vestne in interese naroda razumevalne službe. Vesten uradnik mora vedno občutiti zaščito zakona, a odločno borbo proti korupciji, kjerkoli se ona pojavi, mora vrniti narodu vero v korektnost vodstva državnih poslov.

Sredi volilne borbe bomo proslavili 20letnico naše države. Globoko obžalujemo, da našemu narodu ni dopuščeno proslaviti tega dne v miru, bratski ljubavi in v hvalnem spominu na vse, kar mu je narodna država poleg vseh težkih dosedanjega našega skupnega življenja dala. Toda isto tako globoko verjamemo, da bo 20letnica Jugoslavije pomenila začetek novega razvoja, boljše življenja in zadovoljnejše bodočnosti.

Naša stranka je nastala v vdani službi visokemu idealu velikega kralja Zedinitelja. Nad tem idealom tudi danes lebdi duh onega, ki je svoj narod ljubil iznad vsega, ki je vse svoje življenje posvetil edinemu cilju, da Jugoslovenom zagotovi zunanj in notranji mir in zadovoljstvo in da tako izpolni vero neštetih generacij, ki so hrepenele po ujedinjenju in svobodi in zanjo umirale. On je svoje življenje žrtvoval bodočnosti nerazdeljive zajednice Srbov, Hrvatov in Slovencev. Služba temu idealu je tudi danes najvišja naloga jugoslovenskega rodoljuba.

JNS stopa v volilno borbo za politično, moralno, duhovno in materialno obnovo naše države in svesta si je, da izpolnjuje zadnje besede velikega kralja in da čuva Jugoslavijo za naš narod in za sina umrlega voditelja. Proglas na koncu navaja volilne parole JNS.

Podpisan je v imenu JNS od predsednika stranke Petra Živkovića.

Govor dr. Stojadinovića

Bosanski Novi, 20. novembra. AA. Današnja velika manifestacijska zborovanja JRZ v Bosanskem Novem se je udeležilo nad trideset tisoč meščanov in kmetov iz Bosanskega Novca in vse okolice. Otvoril ga je minister za šume in rudnike Bogoljub Kujundžić s kratkim pozdravom na vse navzoče. Takoj je dal besedo predsedniku vlade, dr. Milanu Stojadinoviću. Ko se je dr. Stojadinović pojavil na tribuni, so zaorili navdušeni vzkliki: Živel dr. Stojadinović! Živel naš voditelj! Nato pa je predsednik vlade izjavil tole:

Dragi bratje iz bosanske krajine! Stoletja ste čuvali našo državno misel. Vaše življenje na teh mračnih tleh je bilo neprestano vstaja in nič tako jasno ne govori o nepodkupljivosti našega nacionalnega razvoja, in o zgodovinski ideji našega edinstva, katerega nosilec je dom Karadževićev (burno in dolgotrajno vzklikanje: Živel kralj Peter! Slava kralju Petru Osvoboditelju! Živel kraljevski dom!), kakor svetli sledovi preteklosti ki se na tej zemlji poznajo na vsakem koraku. Predno smo se osvobodili, ste bili tudi vi tvorci Jugoslavije. Pravoslavni, muslimani in katoliki so tekmovali in boju za svobodo skozi stoletja. Sen Karadževićev, da začne veliko delo, zedinjenja (navdušeni vzkliki: Slava Karadževiću!) in da to zedinjenje doživi tudi slavna Bosna, je uredil njegov vnuk kralj Peter (Ponovno viharno vzklikanje: Slava kralju Osvoboditelju!), ki je po vaših hribov vodil čete vaših prednikov. In 40 let pozneje so vaši najboljši sinovi skočili k orožju, da mu vrnejo dolg, ko se je začela vojna za zedinjenje Jugoslavije. (Dolgotrajno burno odobravanje.)

Želim, dragi bratje, da se danes spomnimo na to svetlo preteklost. V delu obnove, s katerim smo začeli, ta preteklost lebdi pred nami. Hr-b Djorkovaša je živ spomenik ogorčenih bojev, ki jih je vodil Peter Mrkonjić za svobodo Bosanske krajine. In tam preko poti v vasi je marmornata plošča, ki označuje kralj, kjer je bil Peter Mrkonjić. Po zgodovini starih vstaških hiš visi orožje, ki ga je nosil on, ter opozarja na njegovo požrtvovalnost za zedinjenje jugoslovenskega naroda. (Ponovno vihar vzklikov in odobravanja.) Ta naša velika preteklost je podlaga naše velike bodočnosti. Na tej preteklosti hočemo oživiti napredno življenje novega časa. V tem oziru je složenost pravoslavni in muslimanov, ki sem jo opazil v vseh krajih Bosne, kamor sem prišel najboljše jamstvo za uspešno delo. Danes se odpirajo velika vrata pred Bosansko Kraljino, v kateri je ogromno možnosti za gospodarski in kulturni razvoj. Ta vrata so se odprla z neprestanim prizadevanjem vlade, ki ji imam čast predsedovati v zadnjih treh letih. (Odobravanje in vzkliki: Živel dr. Stojadinović!) Bosanska Kraljina kakor tudi vsa Bosna je zemlja neizkoriščenega bogastva. Iglasto drevje, bukvne hrasti, pokrivalo ogromno površino gora, žage pa so vse do zadnjih treh let stale Rudarska okna se odpirajo kjerkoli se zemlja načne, a od tega rudnega bogastva je imela naša država majhne koristi. Delo v naših rudnikih je pomnoževalo tuji kapital, delavci so bili tuji, ki so delali za tujo državno obrambo.

Jaz sem temu nevzdržnemu stanju naredil konec. Moja vlada je ozdravila vašo gor-na podjetja ter vašim gozdnim proizvodom naša tržišča. Iz rudarskih podjetij pa je naredila jugoslovanski Ruhr (Živel dr. Stojadinović! Živel obnoveviti gospodarstva! Živel vodja!) Vaše največje bogatstvo leži v vaših prdnih rokah in v vaših rodoljubnih srcih. Zato gre moja prva skrb za tem, da opravljam veliki posel, ki

mi je z visokim zaupanjem kr. namestništva poverjen! (Burni vzkliki: Živel knez namestnik!) Moja prva skrb je bila posvečena kmetičnemu ljudstvu, a med njim tistim, ki so se osebnostno odlikovali v bojih za to državo. 70.000 invalidov, ki so se borili za svobodo, je na nečloveški način izgubilo svoje pravice. Moja vlada jim je izkazala dolžno priznanje s tem, da jim je dala invalidsko podporo (burno ploskanje in odobravanje, je trajalo nekaj minut). Izdan bo nov invalidski zakon, ki bo še ugodnejši za vse žrtve vojne. Posebne privilegije smo dali nosilec Karadževićev zvezde, nosilec visokih vojaških odlikovanj kot eliti naroda. Dali smo zemljo prostovoljcem, ki so se znašli, ko je bil končan naš narodni ep, pred vsakdanjo stvarnostjo brez sredstev zase in za svojo družino. (Ponovno viharno vzklikanje in odobravanje.) Ko sem postal predsednik vlade, so bile mize prenapolnjene s prošnjami prostovoljcev. In v zadnjih treh letih je samo v severnih krajih države 22.000 prostovoljskih družin dobilo zemljo od države.

Z ozirom na razmere v Bosni je vlada 1936 izdala uredbu o podeljevanju gozdnega zemljišča in na podlagi te uredbe ima že 6.000 družin svojo zemljo za obdelovanje v vrbski banovini (ponovno burno vzklikanje in odobravanje: Živel dr. Stojadinović! Živela vlada!) Ti vladni ukrepi so zasegli tudi siromašnega kmeta. Število siromašnih kmetov, ki prej niso imeli hiš, in ki so zdaj postali lastniki zemljišča, je doseglo danes pol milijona. V teh treh letih je bilo rešenih nad 7.000 tisoč imenovanih bežilniških sporov s pravično odškodnino. Odstaranje so bile z dnevnega reda tako imenovane uzurpacije in izbrisani sledovi tuje vlade nad našim ljudstvom. (Navdušeni vzkliki so trajali nekaj minut.)

To delo pa še ni končano. In vlada dela neumorno. Hočem, da bi bilo celotno vprašanje agrarne reforme končano in odstranjeno z dnevnega reda v dveh letih. (Navdušeni vzkliki in odobravanja.) Še nekaj tisoč prošelj prostovoljcev čaka, da pridejo na vrsto. Da zadovolji te prostovoljce, bo vlada tudi zanje našla bodisi zemljo ali pa odgovarjajočo vrednost. Prostovoljsko vprašanje se mora v najkrajšem času k "noveljavno rešiti. (Navdušeno vzklikanje in odobravanje: Živel dr. Stojadinović! Živel predsednik vlade!) Na ta način vlada ni samo s svojimi splošnimi ukrepi razbremenila in razdolžila ter gospodarsko osvobodila nekaj, ki ima zemljo, pač pa je preskrbela zemljo tudi tistim, ki je dolejš niso imeli, ter osvobodila one, ki so obdelovali tujo zemljo. (Ploskanje in odobravanje.) Usposobil jih je ne samo gospodarsko, pač pa tudi duhovno, kajti siromašni in zadolženi kmet je bil igračka v rokah brezvestnih upnikov, ki so z menicami siromakov delali politiko. Ukrepi, ki se mi jih je posrečilo izvesti pomenijo tudi osvoboditev kmeta izpod duševnega suženjstva. Ti ukrepi pomenijo postavitev našega političnega življenja na zdravo podlago. (Navdušeno ploskanje.)

Dragi bratje, Kraljini! Dan in noč v teh treh letih sem posvetil skrbi da našemu narodu po težkih časih, ki jih je preživel, zagotovim blagodejni mir in pogoje splošnega napredka. (Nov vihar navdušenja.) Jugoslavija je v teh treh letih izšla iz materialnih težkot in težke negotovosti. Ni ma več strahu za svoj notranji mir in za svoje meje. V splošni zmedbi pojmov, ki vladajo v svetu Jugoslavija ve, kaj hoče in jasno vidi svojo pot. (Odobravanje in ploskanje.)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Volilni proglas JNS

V nedeljo je na zboru v Sarajevu predsednik JNS Peter Živković predčital volilni proglas stranke, ki pravi med drugim:

Volitve za narodno skupščino so razpisane v dneh velikih mednarodnih dogodkov, ki v svojih posledicah neposredno prizadevajo tudi našo domovino. Vsi vidimo in občutimo, da je v svojih temeljih zrahljan ves red, po katerem je zgrajena Evropa po končani svetovni vojni.

Nova evropska vojna je preprečena vsled najtežjih žrtv, ki jih je morala doprinesti bratska Českoslovaška. Toda evropske države pospešeno nadaljujejo svoje oboroževanje in nikdo ne ve, kaj nam prinaša bližnja bodočnost. Tudi Jugoslavija mora z napeto pozornostjo spremljati dogodke. Pri tem ne sme nikdar izgubiti vere v bodočnost, mora pa si biti vselej v svesti, da nas more očuvati pred vsemo opasnostmi samo moč celega zedinjenega naroda.

Jugoslavija je vedno iskreno želela, pa tudi danes enako želi mir in prijateljstvo z vsemi narodi, posebno s svojimi sosedi, malimi in velikimi. Od njih pa zahteva isto tako prijateljstvo, kateremu more biti edina zanesljiva osnova medsebojno spoštovanje svobode in ravnopravnosti. Naš narod zna trezno misliti in jasno gledati in ve, da ga razvoj evropskih dogodkov pri sebi vzbudi napram prošlosti v mnogemotnem usmerja na nova pota. Globoko občuti naš narod, da ga tudi v novih evropskih razmerah čakajo še velike in težke naloge, ki jih bo obvladal le, ako bo notranje silen, moralno in politično jak, in zavesten gospodar svoje moči. Vprav danes, pod pritiskom tako težkih dogodkov okrog nas, napolnjuje vse razume rodolube neodoljiva, strastna želja, da se naši očetnjavi povrne in osigura tralen notranji mir. Globoko občute usodne povezanosti celega naroda v nerazdeljivi celoti mora zavladati v vsem našem javnem delu in mora smelo preko vseh zaprek in predhodkov. Zdel je nastopil zrodovinski trenotek, da vsa vprašanja našega notranjega življenja in državne ureditve rešujemo naravno, odločno in širokogrudno. Teško vsem nam, ako bi nas usodepolni dogodki nekake dne zatekli razdvojeni in sprti!

Neomajno verujemo v moč ideje jugoslovenskega narodnega edinstva, ki je to našo državo ustvarila in ki je tudi osnovna misel programa JNS. Nikake poseške in zablode minolnih političnih razprtij ne moremo oolabiti te vere. Vemo, da bodo Srbi, Hrvati in Slovenci očuvali svojo svobodo in oslurali sebi neodvisno življenje samo v čvrsto povezani in močni državni celoti.

Razumevali smo službo kralju, narodu in domovini kot dolžnost, kateri se imajo podrediti vsi drugi interesi. Čuti JNS vso težino zrodovinske odgovornosti današnjih narodskih vseh časih, ki so odločilni za vso našo bodočnost. Zato je pripravljena, da tu isama zastavi vso svojo moč in vso svojo odgovornost za notranje pomirjenje naroda in za ureditve države v duhu medsebojnega zaupanja in razumevanja vseh upravičenih teženj ter s polno ljubeznijo za državno celoto.

Postavljena pred vprašanje, na kateri način naj se oddolži svoji domoljubni dolžnosti, se je JNS odločila za volilno sodelovanje z Blokom narodnega sporazuma.

JNS je sprejela sodelovanje na listi celokupne opozicije, uverjena, da je prišel poljedni trenotek, ko je treba preiti od besed na dejanja in pristopiti brez omahovanj utrjevanju samih temeljev naše države in našega skupnega narodnega življenja.

Jugoslovenska misel, kateri zvesto in vdano služimo, nedostopno čuva bistvene življenjske interese našega naroda in državne celote. Toda ona je dovolj širokogrudna, da v tem okviru omogoča praktično ureditev našega notranjega državnega življenja, ki bo najbolje odgovarjala narodnim potrebam, občutku polne ravnopravnosti vseh delov našega naroda in vseh krajev naše države ter prepričanju, da smo vsi mi — Srbi, Hrvati in Slovenci — enako nosilci suverenitete in tvorci usode naše Jugoslavije.

V dogovoru o sodelovanju z Blokom narodnega sporazuma je JNS očevala svojo polno strankarsko samostojnost in je ostala zvesta svojim načelom. Sprejela je to sodelovanje potem, ko je lojalno ugotovila, da se v važnih bistvenih vprašanjih našega narodnega in državnega obstanka nahaja v soglasju z Blokom narodnega sporazuma: vprašanje monarhije, naše narodne dinastije, državne enotnosti kraljevine Jugoslavije, naše narodne vojske, je postavljeno izven vsakega pogajanja. Skupni cilj je, da omogočimo obnovo političnih in državljskih svobod ter parlamentarne vladavine. Preko tega smo v volilnem sporazumu naglasili odločno voljo JNS in Bloka narodnega sporazuma, da po volitvah v skupnem naporu skušamo doseči najpovoljnejšo rešitev hrvatskega vprašanja na osnovi načela kralj in narod, v zajednici s krono, vrhovnim čuvajem narodnih in državnih interesov. Tako je priznalo neposredno sodelovanje jugoslovenskih nacionalistov pri reševanju tega prvenstvenega in bistvenega državnega problema.

Vzporedno z vprašanjem našega notranjega mira se postavljajo naši domovinski celoviti drugi, velikih in nujnih nalog. Našo narodno vojsko, čuvarka naše neodvisnosti in svobode moramo še bolj nego doslej usposobiti, da bo ne samo po svojem duhu in po svoji disciplini, temveč tudi po svoji materialni pripravljenosti enakovredna najboljšim vojskam Evrope.

Na našem gospodarskem življenju se mora, izhajajoč od načela splošne narodne solidarnosti vseh družabnih slojev s korenitimi reformami poiskati zdravorojenost, ki bo v prvi vrsti omogočilo dvig gospodarske sposobnosti našega kmeta in osiurano neoviran razvoj ostalih gospodarskih slojev ter ojačilo plodno delavnost domačega kapitala. Temeljni kamen našega narodnega življenja je zdrav-

Na našem gospodarskem življenju se mora, izhajajoč od načela splošne narodne solidarnosti vseh družabnih slojev s korenitimi reformami poiskati zdravorojenost, ki bo v prvi vrsti omogočilo dvig gospodarske sposobnosti našega kmeta in osiurano neoviran razvoj ostalih gospodarskih slojev ter ojačilo plodno delavnost domačega kapitala. Temeljni kamen našega narodnega življenja je zdrav-

Na našem gospodarskem življenju se mora, izhajajoč od načela splošne narodne solidarnosti vseh družabnih slojev s korenitimi reformami poiskati zdravorojenost, ki bo v prvi vrsti omogočilo dvig gospodarske sposobnosti našega kmeta in osiurano neoviran razvoj ostalih gospodarskih slojev ter ojačilo plodno delavnost domačega kapitala. Temeljni kamen našega narodnega življenja je zdrav-

Na našem gospodarskem življenju se mora, izhajajoč od načela splošne narodne solidarnosti vseh družabnih slojev s korenitimi reformami poiskati zdravorojenost, ki bo v prvi vrsti omogočilo dvig gospodarske sposobnosti našega kmeta in osiurano neoviran razvoj ostalih gospodarskih slojev ter ojačilo plodno delavnost domačega kapitala. Temeljni kamen našega narodnega življenja je zdrav-

Nemci aretirali Jana Bat'o

PRAGA, 21. nov. br. Ogromno senzacijo je včeraj v vsej češkoslovaški javnosti izzvala vest, da so Nemci aretirali znanega češkega veleindustrija Jana Bat'o. Iz kakšnega vzroka so ga zapirali, ni bilo znano. Češkoslovaške oblasti so takoj intervenirale v Berlinu, naka so arctirana Bat'o zopet izpustili. Z nemške strani pojasnjenje sedaj zadeva s pomoto. Vodstvo sudetsko-nemške stranke je že svojetasno sestavilo spisek vseh onih čeških ljudi, ki bi jih bilo treba v primeru kakšnega prevrata zapreti. Na tej listi je bil tudi Jan Bat'a.

Ko so Nemci zasedli sudetske pokrajine, so merodajni krogi ime Jana Bat'e črtali iz tega seznama, ker bi njegova aretacija v inozemstvu gotovo vzbudila neugoden vtis. O tem pa niso bili obveščeni vsi podrejeni organi. Ko je Bat'a v soboto prišel na nemško mejo, so ga aretirali, a pozneje na podlagi naknadno prejetih navodil zopet izpustili. Bat'a se je sinoči vrnil v Zlin, danes pa je prišel v Prago, da obvesti merodajne kroge o svojem neprijetnem doživljanju.

vziki: Zivela Jugoslavija! Zivel dr. Stojadinović! Vprašanje, ki naj ga volitve rešijo, je postavljeno povsem jasno: Na eni strani je ogromna večina ljudstva zbranega v JRZ (Ziveli), na drugi strani pa je gomila brodolomcev (splošno ogorčenje in vziki: Dol z njimi!). Na naši strani so dela na drugi strani prazne besede in obup onih, ki so nekoč vedrili in oblačili za državo pa nčesar storili. Na naši strani so tisti, ki grade, na drugi pa oni, ki podirajo. (Ponovno ogorčenje vziki: Dol z njimi!)

Prinajmanj, da pod zastavo dela in ustvarjanja zberem vse konstruktivne sile Jugoslavije. (Vsi zborovalci vziki: Kot en mož! Zivel dr. Stojadinović! Zivel naš voditelj! Vsi smo za vas!). Čas, za katere se bore naši nasprotniki v svojem rušnem zagonu, so minili enkrat za vselej. Nova doba se je že davno začela. Prišel je čas, da pridejo tisti, ki delajo za domovino, v prvo vrsto (vziki: Tako je! Zivel dr. Stojadinović!) Ta nova doba, to novo delo isče vseh sil, torej na delo Jugoslavije, ki so, bolj kot kdaj prej potrebni vsi njeni rodoljubni sinovi. 20 let je minilo odkar je bila ustanovljena naša velika in zedinjena država. Vidimo, kako drug za drugim umirajo veliki sinovi našega naroda, heroji in graditelji Jugoslavije. Zatisnil je oči veliki kralj Peter Osvoboditelj (vziki: Slava kralju Petru!). Tragično je končal svoje svetlo življenje viteški kralj Aleksander Zvezdarec (ponovno vziki: Slava kralju Aleksandru Mučeniku!). Umrl je naš veliki državnik in učitelj Nikola Pašić (Slava mu!). Pray danes leži na mrtvaškem odru še eden veliki graditelj Jugoslavije dr. Ante Trumbić (vziki: Slava mu!). Kaj so nam zapustili ti veliki moške našega naroda? Zapustili so nam svetel vzor svojega življenja glede tega, kako je treba živeti in umirati za svojo državo in za svoj narod. Kakšno Jugoslavijo so nam zapustili. Dr. Ante Trumbić in Nikola Pašić sta podpisala slovitno krško deklaracijo 7. julija 1917. To je eden prvih dokumentov za zgraditev Jugoslavije. In takoj v uvodu deklaracije stoji ob besede do besede takole: Zastopniki SHS ponovno in najodločneje naglašajo, da je ta naš trojinski narod isti po krvi, jeziku, govornem

nem in pisanem, po občutju svojega edinstva, po kontinuiteti in celoti ozemlja, na katerem nerazdruženo živi ter po skupnih življenjskih interesih svojega narodnega obstanka in vsestranskega razvoja svojega moralnega in materialnega življenja. Ideja o njenem narodnem edinstvu ni nikdar ugasnila. Bratje, kar sta veliki Srb Nikola Pašić in veliki Hrvat dr. Ante Trumbić, za katerim danes žaluje Hrvat, povedala se na Krku pred 21 leti kot veliko zgodovinsko resnico. Kar sta rekla sta tudi podpisala. Ali naj mi, njihovi nasledniki in potomci, pa naj se imenujemo Srbi ali Hrvati, moramo to in mrzljive oporekati? (Bum! vziki: Nikdar! Zivel naš voditelj!) Ali naj mi danes izdamo idejo o narodnem edinstvu našega naroda. (Vsi zborovalci ponovno vziki: Ne! Ne! Zivel naš voditelj! Zivel dr. Stojadinović!) Ne, bratje, mi iz JRZ in kraljevske vlade in vi, ki podpirate našo politiko, nismo bili nikdar in tudi ne bomo nikdar izdajali. Hočemo enotno in nedeljeno Jugoslavijo. (Zivela Jugoslavija!) In takšno Jugoslavijo hočemo še bolj dograditi, jo okrepiti ter napraviti srečno s slovnim delom našega naroda, vseh treh imen in vseh treh glavnih verzij. (Navdušeno odobravanje je doseglo svoj vrhunec.) To je naš program. Kdor je za ta program, bo 11. decembra volil mojo listo, listo miru na mejah, listo reda in listo dela. (Vziki: Hočemo vsi živeti!)

Govor predsednika vlade je množica ljudstva sprejela z navdušenjem in dolготrajnim odobravanjem. Neprestano je vzvikala Nj. Vel. kralju, knezu, namestniku Pavlu, ostalima dvema kr. namestnikoma, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću in ostalim ministrom ter JRZ. Po zborovanju je bil prirejen banket, na katerega je bilo povabljenih okoli 200 uglednih oseb. Na njem je bilo izgovorjenih tudi več zdravic. Med drugimi je govoril tudi predsednik vlade dr. Stojadinović, ki se je zahvalil vsem navzočim za tako lep sprejem v Bosanski Kraljini. Na banketu je vladalo izredno živahno in veselo razpoloženje. Dr. Stojadinović je zatem sprejemal narodne poslance in druge zastopnike iz vseh kraljev, nakar se je odpravil s posebnim vlakom v Beograd.

bojev ljubljanskega odreda, ki se je boril v Borovljah, Svetni vasi in ob dravskem mostu pod močnim ognjem gradom Humbergom, kjer so sovražne čete imele najmočnejše oporišče. Predavatelj je še viharo odobravanje. Po predavanju se je razvila prijetna zabava. Nekdanji bojni tovariši so med seboj prijetno kramljali, izrekli marsikatero prijetno in bodrilno besedo in končno ubrano zapeli tisto prepleto koroško narodno: »Nmaj čez izaro, nmay čez gmajnico...«

Konec prevroče ljubzni

Zagorje, 20. novembra. V petek ponoči je prišlo do razburilnega krvavega dogodka v Zagorju. V Rakibovi slaščičarni, ki je bila odprta šele pred tedni, je ljubosumen krojaški pomočnik Salmić napadel z nožem slaščičarja nameščenko Jožico Uletovo, nakar je pobegnil.

Jesenice dobe mestno ubožnico

Na Jesenicah se gradi ena največjih in najlepših socialnih ustanov na Gorenjskem

Jesenice, 20. novembra. Mestna občina jeseniška se je polnih 10 let pripravljala na gradnjo nujno potrebnega ubožnega zavetišča, v katerem bi imeli na stara leta prijeten dom in vso oskrbo revni in onemogli občani. Mestni ubožci so sedaj še razkropljeni po drugih krajih v raznih ubožnih zavetiščih, za katere je mestna občina precej več dajala kot bi plačevala v lastnem ubožnem zavetišču.

Po dolgoletnih pripravah je zadeva sedaj že tako daleč dozorela, da je bil v nedeljo slovesno vžidan in blagoslovljen temeljni kamen in da bo mogočno poslopje že v prihodnji jeseni lahko slovesno izročeno plemenitemu namenu. Ze prejšnji občinski odbor je vsako leto v proračun vstavil znatne postavke za gradnjo mestnega ubožnega zavetišča. Iz nabranih znatnih letnih presevkov prejšnjega in sedanjega občinskega odbora in v okviru bodočih letnih občinskih proračunov so se in se bodo zbrala dovoljna sredstva za mogočno stavbo, ki bo v središču ubogih, v okras mesta in v ponos vsem tistim, ki so in ki bodo pri tem sodelovali.

Mestno ubožno zavetišče se gradi kakih 200 m stran od državne ceste, na takozvanih Pisarjah v senci stoletnih dreves. Ta prostor je eden najlepših na Jesenicah, tu je dosti solnca, čistega zraka in miru, ker je precej vstran od ceste in železnice.

Do stavišča so zgradili široko cesto, ki ima več odcepih na levo in desno. Narčte in proračun za stavbo je napravil ing. arh. g. Jože Platner iz Ljubljane. Stavba bo 51 m dolga ter 14 oz. 10 m široka. Deloma bo enonadstropna, deloma dvonadstropna in vsa podkletna imela bo centralno kurjavo, angleška stranišča, kopalnice in prhe s toplo in mrzlo vodo.

Ljubljana je porazila državnega prvaka

V zaključnem jesenskem kolu so na celi črti zmagali domači klubi — Ljubljana je poskočila od predzadnjega na 9. mesto

Ljubljana, 21. novembra. Z večerajšjo nedeljo je bil končan senaki del ligeške prvenstva, vendar se bo pomladski del nadaljeval že prihodnjo nedeljo. Savez bo namreč prihodnje leto z nizom večjih mednarodnih prirediteljev proslavil 20-letnico svojega obstoja in je zaradi tega zasledil nekaj nedelj, ki jih morajo ligasti zdaj nadoknaditi. Enajsto in zadnje kolo je bilo popolnoma in znamenju domačih klubov. Niti enemu od gostujočih se ni posrečilo odčipniti vsaj ene točke. Na treh tekmah je bil rezultat 3 : 0, Varazdinca so v Beogradu prešli celo 9 golov. Prvenstvena lestvica je od četrtega mesta dalje doživela izdatne spremembe. Ljubljana je imela v gosteh zagrebške akademike. Haškovi po stari tradiciji v Ljubljani nimajo sreče in so tudi tokrat pustili obe točki. S svojo tehnično, a precej mehko igro, nikakor ne morejo uspeti. Ljubljana je, odkar je sprejela svoje moštvo, kakor prerोजना. Grinjal je prišel v napadalo vrsto smiselno igro, polno lepo zasnovanih akcij, ki bi morale roditi še večji uspeh, ako bi našle razumevanje pri soigralcih. Prave kombinacijske igre pa nam domači napad ni nudil, nekateri igralci, zlasti Erber, se nikakor ne morejo otresti solističnih nagnjenj, zaradi česar se pokvarta marsikatera zrela prilika. Krilasta igra preveč defenzivno in ne podpira zadosti napada. Ožja obramba je prav za prav najzanesljivejši del moštva, ki nikdar ne kloni. Stari rutiner Bertonec je koe sleherni situaciji, njegov partner Ceglar pa se polagoma razvija v zelo porabno moč. V mladem vratarju Lindnerju je dobila Ljubljana polnovredno nadomestilo za Pogacnika. Hašk je zadovoljil le delno. Moštvo se pozna dobro šola madžarskega trenerja. Tudi s streljanjem niso skopi, a večeraj jih je v tem pogledu spremljala izrazita smola. Nekateri dobro mišljeni strelci so le za malenkost zgrešili cilj, kar je na moštvo očitno delovalo. Igro kratkih pasov so jim domači kmalu razbili in v drugi polovici je Hašk napravil vtis popolne razvzanosti. Njč ni pomagala odlična igra krilake vrste, ki jo lahko, kot celoto, pritevamo med najboljšo med ligasti. Napad je bil premehek in čeprav so ga krilci neprestano zalagali s uporabnimi žogami, je manjkalo potrebne odločnosti. V tem pogledu je to še vedno stari Hašk.

Začetek je pripadel Hašku. Po nekaj minutah pa so domači prenesli igro na Haškovo polovico in v 23. minuti je Grinlal dosegel za Ljubljano vodstvo, pri čemer obramba gostov ni bila na višku. V isti minuti po odmoru je krasne Grinlalova akcija rodila po Erberju drugi zgodetek za Ljubljano. Rezultat 2 : 0 v korist domačih se ni do konca spremenil. Beograjski sodnik Stefanović je sodil odlično in mu je občinetro, kar se v Ljubljani ne dogaja pogosto, priredilo ovacijo.

V Beogradu sta bili dve tekmi. Jedinstvo je igralo s Sparto in je z odlično igro v drugem polčasu zaslužno zmagalo 3 : 0. BSK je odpravil varazdinsko Slavijo s 0 piko golov. Nič manj ko do tretjega igral njihov vratar kapitulirati pred

Vendar so ga orožniki izsledili še isto noč in ga aretirali. Uletova se zdravi v ljubljanski bolnici.

Salmić je pri zaslišanju izpovedal, da ga je k ločinu prgnalo ljubosumje. V petek ponoči je čakal na sestanek z dekletom, ki mu je pa rekla, naj pride pozneje, ker mora še pomiti pod. Čakal je dolgo. Ko je po polnoči nenadno vstopil v slaščičarno, je presenetil slaščičarja in deklet. Ustrašila sta se ga, on je pa vendar še povabil deklet, naj pojde z njim. Rotil je lepo Jožico, naj pojde z njim. Čel da ne more brez nje živeti. Dekle mu je pa odgovorilo, da jo bo Rakib poročil. Salmić se je zelo razburil in v razburjenosti je pograbil nož, ki je ležal na mizi, ter začel udrihati po nezvestem dekletu. Po zdravniški izjavi pa ima Uletova le lažje rane na glavi, ki izvirajo od udarcev, najbrž od ročaja noža. Na rokavi ima tri manjše rane, dalje ima pretrgan levi kot ustnic. Uletova se bo lahko kmalu vrnila iz bolnice, saj je le lažje ranjena. Toda Zagorjani imajo vendar senzacijo.

Nočni obisk v tuji hiši je bil prijavljen tukajšnjim varnostnim oblastem, ki poizvedujejo po vzroku. Razgrajata se zagovarjata, da jima je »mož« dovalgal nekaj denarja, kar pa se je izkazalo za neresnično. Res pa je, da je imel pri sebi nekaj tisočakov. Z zadevo so po pečalo radeško sodisce, ki bo ugotovilo, čemu sta Varšak in Kovač nasilno vdrla v tujo hišo.

Beleznica

KOLE D A R

Danes: Ponedeljek, 21. novembra katoličani: Darovanje Device Marije

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Melodija sveta, matineja

»Princesa in muzikant« ob 14.15

Kino Union: Vzorni soprog

Kino Sloga: Gospodična Mozart

Kino Moste: »Trojka« in »Hrabrost kapetana«

Kino Siska: Doživljaj ene noči

Razstava slikarja Božidarja Jakca v Japonskem paviljonu

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6. Hočvar, Celovška cesta 62, Garts, Moste

— Zaloška cesta.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 21. novembra: Brezov gaj, Red B

Torek, 22. novembra: zaprto

Sreda, 23. novembra: Potopljeni svet, Red Sreda

Četrtek, 24. novembra: Labodnja, Red Četrtek

Petek, 25. novembra: zaprto

Sobota, 26. novembra: Trideset sekund ljubzni, Red A

★

Drama pripravila najnovejšo delo Pavla Golie »Dobruža 1916«. Delo nam slika dogodke na tem bojišču v desetih slikah. Zrežiral bo dramo režiser O. Šest. Premiera bo v sredo, dne 30. t. m.

★

OPERA

Začetek ob 20 uri

Ponedeljek, 21. novembra: zaprto

Torek, 22. novembra: zaprto. (Ero z onega sveta. Gostovanje v Celju)

Sreda, 23. novembra: Manon, Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac. Izven

Četrtek, 24. novembra: zaprto

Petek, 25. novembra: Aida. Gostuje gđna Vera Majdičeva. Izven

Sobota, 26. novembra: Roxy. Premiera. Premierski abonma

★

Celjske opozarjamo na jutrišnje gostovanje ljubljanske opere. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Pela se bo Gotovčeva opera »Ero z onega sveta«. V vlogi kmeta Marka bo gostoval g. Josip Križaj iz Zagreba. Era bo pel g. Franci, Giulio — gđna Heybalova, Domo — g. Kogejeva, mlinarja — g. Janko. Dirigiral bo ravatelj Polić, režija je inž. Golovinova.

Ga. Zlata Gjurgjenac bo gostovala v sredo, dne 23. t. m. v naši operi v svoji najboljši vlogi v Masseneti v operi »Manon«. Odlična umetnica je imela v tej vlogi izredne uspehe pri nas in tudi drugod, kjer je gostovala. Gostovanje v sredo bo izven abonmaja po običajnih opernih cenah.

»Roxy« je naslov nove opere, ki se bo prvič vrziorila na slovenskem odru v soboto, dne 26. t. m. V naslovni vlogi bo nastopila gđna Barbičeva. Povemo pa tudi, da bo igral eno glavnih vlog naš g. Lipah. Premiero pripravljata dirigent Zebre in režiser Golovin.

Gđna Vera Majdičeva, ki je več let z odličnimi uspehi nastopala v tujini, bo po daljšem presledku zopet pela v naši operi v petek, dne 25. t. m. Gostovala bo v naslovni vlogi Verdijeve opere »Aida«.

Vlomilec Lukman prepeljan v Ljubljano

Ljubljana, 21. novembra. Včeraj so pod močno stražo privedli v Ljubljano v Zagreba aretirane tatu in vlomilca Franca Lukmana. Lukman, ki je star šele 26 let, je doma iz Gor. Kraljevice v Premurju. Že zgodaj je odšel od doma. Izletil se je čevljarstva obrt, potem pa je kot pomočnik delal v raznih mestih. Ker pa ga čevljarstva obrt ni veselila, se je, ko je začel v slabo družino, kmalu lotil druge donosnejše obrti. Najprej je pričel z vlomi v Celju, kjer je presedel več mesecev v zaporu, nato pa je krenil na Hrvaščino, kjer je bil zaradi tatvin tudi zaprt. V zadnjih letih je bil že petkrat kaznovan in so ga iz Zagreba, kjer se je menda počutil še najbolje, izgnali za dobo treh let.

V začetku novembra se je Lukman pojavil v Ljubljani, kjer je zagrešil nekaj tatvin v okolici. 8. t. m. popolnoma se je zamezel na Opekarski cesti, kjer je zagrešil odprta okna pritličnega stanovanja rakunakega kontrolorja Maksa Preskerja. Lukman se je nekaj časa sukal okrog hiše, prisluškoval in je ugotovil, da ni nikogar v spalnici. Brž je zlezel skozi okno in v sobi odprl omaro, iz katere je vzel sivo plašč in črno obleko, nato na prebrskane še mizo, kjer je našel zlasti zapustno uro, v kateri pa še zlasti zapustnico in nekaj drugih dragocenosti. Suknjo, oziroma plašč je kar oblekel, stisnil obleko pod pazduho in z zlatino v žepu skočil iz spalnice, odhitel po ovinkih nazaj v mesto in tekel naravnost na kolodvor. Tatvina je bila sicer opažena in je Preskerjeva svađenja takoj obvesila policijo, vendar se je s premeteno zlikovcu posrečilo odnesti pete. Odpravil se je v vlakom do Zidanega mosta in že v vagonu prodal obleko nekemu potniku, ki je izstopil v Radečah. Lukman se je iz Zidanega mosta peljal naprej v Zagreb, kjer je del ukrađene zlatnine prodal za 400 din. Noč je preživel v družbi veselih deklet, zjutraj pa se je zatekel v Vlačko ulico in postal zatetišča v gostini nekega Petra Barbičja. Lukman pa še ni prepal mačka, ko se je v njegovi sobi že zglasil detektiv in ga aretirali.

Na policiji je po nekaj dnevih zasliševanja priznal, da se je pripeljal iz Ljubljane in povedal tudi, da je del ukrađene zlatnine, ki so jo še našli pri njem, ukrađel na Opekarski cesti v Ljubljani. Med zaplenjeno zlatino je tudi nekaj prstanov, ki jih je Lukman poiskal v drugih stanovanjih v Ljubljani. Na policiji Lukmana, ki se je izdajal navadno za trgovskega potnika, še zaslišujejo.

Opozicijske kandidature v Sloveniji

JNS in pristaši bivše socialistične stranke so po medsebojnem dogovoru postavili kandidature v vseh srezih

V okviru volilnega dogovora med JNS, KDK, beograjsko združeno opozicijo in socialistično skupino, ki jo predstavlja dr. Topalović, je bil med JNS in socialisti za Slovenijo sklenjen ožji volilni sporazum, po katerem sta si obe politični skupini, čuvajoč popolno samostojnost svojih programov, razdelili kandidature ter se dogovorili, da se bosta medsebojno podpirali. Na drugi strani so ostale skupine opozicijskega bloka, ki so zastopane po t. zv. kmečko delavskem gibanju in po disidentih bivše SHS, sklenile podobno sodelovanje.

Tudi pristaši Ljutičevega »Zbora« so za vse sreze dravske banovine postavili svoje kandidate.

Kandidature JNS in bivših socialistov v srezih dravske banovine so naslednje:

MARIBORSKO VOLILNO OKROŽJE

BREZICE: Fran Trupej, posestnik in župan v Senci, namestnik Alojz Šoba, trgovec v Zidolah

CELJE: Ivan Prekorsek, bivši narodni poslanec; namestnik: Jakob Jeram, cinkarški delavec v Celju

DOLNJA LENDAVA: Rudolf Muhvič, trgovec v Petišovcih; nam.: Nikolaj Sebanj, mizar v Odrahcih

GORNJI GRAD: Anton Zehelj, posestnik in lesni trgovec; nam.: Maks Podpečan, posestnik sin v Ljubnem

KONJICE: Ciril Zagar, trgovec v Konjicah; nam.: Ignac Kovše, delavec v Paki, obč. Vitanje

LASKO: Josip Petefan, uradnik OUZD v Mariboru; nam.: J. Murn, rudar. Trbovlje

LJUTOMER: Franc Skuhala, posestnik v Križevcih; nam.: Joško Glaser, posestnik v Parčaku

MARIBOR LEVI BREG: 1. dr. Avgust Reisman, odvetnik v Mariboru. 2. dr. Miloš Vauhnik, odvetnik v Mariboru, namestnika: 1. Andrej Bahun, železnikar v p. 2. Andrej Breznik, posestnik in gostilničar pri Sv. Ani v Slovenskih goricah

MARIBOR DESNI BREG: 1. dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v p. Ljubljana, nam.: Ivan Kirbiš, posestnik. Prepolje

V tem srezu je še paralelna socialistična kandidatura: Josip Petefan, uradnik OUZD v Mariboru

MURSKA SOBOTA: Franc Talanč, posestnik v Gornji Radgoni; nam.: Kolo Martinčec, posestnik v Satahovcih

DRAVOGRAD: Viktor Eržen, novinar v Mariboru; nam.: Rudolf Rošar, rudar v Črni pri Prevaljah

PTUJ: Anton Kolarič, župan in posestnik v Središču; nam.: Anton Kupčič ml., posestnik in ekonom. Ptujška gora.

SLOVENJGRAD: Albert Puncer, trafikant v Slovenjgradu; nam.: Franc Kralje, posestnik pri št. Lju, občina Misljinje

SMARJE PRI JELSAH: Inž. Milan Jendrič, podpolkovnik v p., smarje pri Jelšah; nam.: Josip Bergler, posestnik, Bobovo

LJUBLJANSKO OKROŽJE

ČRNOMELJ: Ivan Malešič, trgovec in župan v Metliki; nam.: Špiro Vrankovič, lekarnar v Črnomlju

KAMNIK: Anton Cerer, gostilničar v Kamniku; nam.: Ignac Toma, posestnik in trgovec v Moravčah

KOČEVJE: Ivan Arko, trgovec v Ribnici; nam.: Franc Hočevar, et., posestnik v Kolenči vasi

KRANJ: Tomaž Križnar, posestnik. Okroglo pri Kranju; nam.: Karel Bajd, delavec. Primsko okoli pri Kranju

KRSKO: Milan Mravljec, bivši narodni poslanec; nam.: Ivan Polovč, dimn. mojster in posestnik v Kostanjevici

LITIJA: Josip Strman, trgovec in posestnik. Mala Kostevnica, obč. šmartno pri Litiji; nam.: Ivan Obreza, pos. sin. Dobrejčeva, obč. Vate. (Tudi v tem srezu je postojala paralelna socialistična kandidatura: Ivan Arh, rudar v Zagorju.)

LOGATEC: Franjo Tavčar, špediter na Rakeku; nam.: Viktor Senica, zasebni uradnik. Dolenji Logatec

LJUBLJANA OKOLICA: 1. Jurij Stanko, referent Delavske zbornice v Ljubljani; 2. Milan Mravljec, bivši narodni poslanec; namestnika: 1. Franc Kržič, zidar v Borovljah; 2. Pavel Pavlič, tesarski mojster in posestnik v Ljubljani

NOVO MESTO: Josip Matko, posestnik in trgovec v Gotni vasi; nam.: Cvetko Zorko, posestnik sin v Družinski vasi

RADOVLJICA: Pavel Otip, posestnik in župan v Lescan; nam.: Ivan Očelnik, tov. delavec na Jesenicah

SKOFJA LOKA: Albin Komar, bivši narodni poslanec, posestnik v Višmarjih; nam.: Ivan Hafner, čevljarški mojster v Skofji Loki

LJUBLJANA MESTO: 1. dr. Albert Kramer, senator; 2. dr. Celestin Jelenec, odvetnik v Ljubljani; namestnika: 1. inž. Jože Rus, privatni uradnik. Ljubljani; 2. Ivan Milnar, uradnik OUZD v Ljubljani

★

Lista opozicijske skupine, ki jo tvorijo JNS in socialisti, je bila že poslana v Beograd ter bo v smislu volilnega sporazuma priključena državni listi dr. Vladimira Mačka.

Kandidature druge skupine, ki kandidira v Sloveniji na listi dr. Mačka, še niso bile v celoti objavljene.

Sestanek koroških borcev

Jesenice, 20. novembra. Na pobudo članov nekdanjega ljubljanskega odreda koroških borcev, so se v soboto zvečer v Sokolskem domu na Jesenicah zbrali borci, ki so se pred 20 leti udeležili ljuth bojev za Koroško. Prišli so borci iz Trčaja, Ljubljane, Koroške Bele, Javornika, Jesenice in drugih krajev, da so med seboj osvežili spomine na hude boje pri Humbergu, Borovljah, Svetni vasi, Področju, na boje, ki so se vršili ob Zili in Dravi in na gorske prelaze, ki so jih branili pred vpadi tujih čet. Med udeleženci so bili v veliki večini delavci in nameščenci iz obmejnih in industrijskih krajev, ki so si po dolgih letih zopet enkrat krepko stiskali roke in med seboj prijetno pokramljali o tistih

hudih, a vendar za nas in našo domovino tako pomembnih časih. Nekateri so prišli v spremstvu žena in odraslih hčerk, ki so pazljivo sledile besedam predavatelja o hudih borbah svojih mož in očetov za osvobodjenje naših orjakov onkraj Karavank.

Družabni večer je otvoril predsednik krajevnega organizacije LKB g. Lovro Hummer, ki je uvodoma pozdravil zastopnika policije g. Sedeja, odposlanca Orednjega odbora LKB g. Moharja iz Ljubljane in predavatelja g. dr. Ljotice Udeča iz Slovenjgradca ter vse tovariše in njih svoje, ki so prišli od blizu in daleč. G. Hummer je v lepih besedah orisal pomembnost organizacij in sestankov, ki imajo namen gojiti tovarštvo med nekdanjimi bojnikovimi in vzbujati spomine na tiste burne, težke, a tudi lepe čase.

Predavatelj g. dr. Ude je v dvehurnem predavanju v zgosteni obliki podal sliko

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave ob 18., 19. in 21. uri. — Sijajna burka, ki se je igrala na letošnji bienali na Lidu. V gl. vlogi Heinz Rühmann

VZORNI SOPROG

SMEH — ZABAVA — GLASBA — HUMOR

DNEVNE VESTI

— Slovenski jezikovni tečaj za Slovence v Beogradu. Društvo Slovencev v Beogradu je začelo prejšnji mesec izdajati svoje glasilo, mesečnik v obliki časnika. Zdej je izšla druga številka glasila beograjskih Slovencev, »Slovenski odmevi«, ki objavlja značilne članke, da so rodilci v Beogradu živečih slovenskih otrok sklenili pogotovo znanje materine govornice med svojimi otroki. Na sestanku Društva Slovencev v Beogradu so sklepali, kako bi naj smotno poučevali svoje otroke v slovenski in inšpektor prosvetnega ministrstva, znani šolnik Pavel Flere je podal obširen referat, kako je treba mladino usposobiti v znanju lepega slovenskega jezika. Delovanje Društva beograjskih Slovencev v tem pogledu zasluži vse priznanje in širša slovenska javnost bi se naj nekoliko bolj zanimala zanj ter društvo vsaj moralno podpirala.

— Kongres rezervnih aviatikov. Včeraj je bil v Beogradu kongres naših rezervnih aviatikov, organiziranih v Združenju rezervnih aviatikov kraljevine Jugoslavije. Rezervni aviatiki imajo doslej svoje organizacije v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju, pripravila se pa sta novitve njihovih organizacij še v drugih večjih mestih. Danes se poklonijo udeleženci kongresa na Oplenju spominu kralja Aleksandra I. Na kongresu so obravnavali razna stanovanja vprašanja in izrazili željo, da bi jim bilo omogočeno izpopolniti se v letanju.

— Konferenca načelnikov generalštabov držav balkanskega sporazuma, ki je bila zaradi smrti Kemala Atatürka, preložena, bo v ponedeljek 28. t. m. v Atenah. Šef generalštabov se pripeljejo v Atene s posebnim vlakom v soboto in na kolodvoru bodo svaščano sprejeti. V Atenah se zbore načelniki jugoslovenskega generalštaba Simonović, turškega generala Fevzi Čakmak in rumunskega generalštaba Stefan Inescu s svojimi prijatelji. Vsi bodo gostje grške vlade. Konferenci bo predsedoval načelnik grškega generalnega štaba general Papagos.

— Zahteve naših lekarnarjev. Včeraj dopoldne je bila v Zagrebu glavna letna skupščina lekarnarske zbornice, na kateri se je zbralo okrog 200 delegatov iz Zagreba, Beograda, Skoplja, Ljubljane, Novoga Sada in drugih mest. Ob koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo lekarnarji ustanovitev samostojnih farmacevtskih fakultet in pa zdravstvenega združenstva.

— Strašna avtomobilska nesreča. V petek popoldne se je pripetila na cesti med Mostarjem in Domanovičem strašna avtomobilska nesreča. Tovorni avto je na ovinku zavozil v brzovojni drog in se nenadoma ustavil. Kabina se je vsa zdrobila. Vsi potniki so odleteli na cesto. Na mestu sta obležala mrtva lastnik avtomobila, Spasoje Kulaš in šofer Abdulahman Paravan.

Iz Ljubljane

— Iz Podaljške škrapčeve ulice. Škrapčeva ulica leži v zahodnem delu mesta, kjer se mesto stika z Rožno dolino. Med Rožno dolino in »pravim« mestom je ob Cesti v Rožno dolino manjša stanovanjska četrt, ki je bila sezidana po vojni. Njene ulice se proti zahodu končujejo v močvirnem travniku, ki se razteza proti Rožni dolini. Cestni promet je moten, bo prejel ali slej zazidan in tedaj bodo segale čezeno projektirane Ažbetova, Orožnova ulica in podaljšana škrapčeva ulica. Podaljške škrapčeve ulice nasipavajo že nekaj tednov z zemljo, ki jo izkopavajo pri kopanju temeljev za stanovanjsko hišo Poštne hranilnice.

— Iz Tatvine. Ursuli Jamnikovi na Galusovem nabrežju 25. je nekdo odnesel kratak zimski površnik karistare barve, vreden 200 din. Iz drvarnice v Bahoričevi ulici 14 je bilo ukradenega več ključavničarskega orodja, 3 kokiši in čopič za beljenje. Oškodovanca je Marija Vodopivec, ki ima okrog 400 din škode. Izpred barake na Mesarski cesti pa je bilo oni dan ukradenega več perila, last Mihalec Bregar.

— Iz Jutri bo predaval pod »Priloge Prirodoslovnega društva ob 18.15 v mineraloški predavalnici univerze g. univ. doc. dr. Božo Škerlj o »Rasah izven Evrope«. Predavanje bo v 30 diapositivih pokazalo obširno revijo ljudi, od najgrših do najlepših in zasluzi, da ga v obilnem številu poslušate.

— Iz Ustanova ljubljanskega mešta za učenje državne tehniške srednje šole in učenje in učenje delovodske moške ter ženske obrtne šole v Ljubljani je razpisala in sicer tri mesta za učenje tehniške srednje šole in tri mesta za učenje in učenje delovodske moške ter ženske obrtne šole v Ljubljani v iznosu po 1.000 din na leto. Pogoji so razvidni iz razpisa na mestni uradni deski in na šolski deski Tehniške srednje šole v Ljubljani.

Danes zadnjkrat ob 14.15 uri

MATINEJSKA PREDSTAVA napetega in zabavnega filma

PRINCESA IN MUZIKANT

KINO MATICA 21-24

CAROLE LOMBARD

FRED MAC MURRAY

Cene Din 2.50 — 6.50

— Samo še danes je čas za prijave za Putnikovo izlet v Trst v dne 26. in 27. t. m.

— Konkursi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za prvo polovico novembra naslednjo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na prvo polovico novembra lanskega leta). Otvorjeni konkursi v dravski banovini — (1), v primorskem — (1), v drinski 1, v zetsk — (1), v dunavski — (1). Razglašene prisilne poravnave.

KINO SLOGA, tel. 27-30

Danes ob 18., 19. in 21. uri poslednji

Danielle Darrieux v veseli glasbeni burki

Gospodična Mozart

Jutri predvajamo odlično francosko filmsko delo v znaku evropske kulture

VELIKA ILUZIJA

Film je bil na Bienali v Benetkah odlikovan s prvo nagrado

nave izven konkursa v dravski banovini 2 (1), v savski 3 (3), v drinski — (1), v zetsk — (1), v dunavski 1 (1). Končna konkurna postopanja v dravski banovini 1, v savski 2 (1), v drinski 2 (3), v dunavski 3 (2), v moravski — (1), v vardski 1 (1). Potrjene prisilne poravnave: v dravski banovini 5 (1), v savski 5 (2), v vardski — (1), v dunavski 1.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večnoma oblačno in deževno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 10, v Zagrebu 8, v Mariboru 6, v Ljubljani 4.8. Iz drugih krajev ni poročil o stanju temperature. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764.1, temperatura je znašala 2.0.

— Sleparski cigan. K posestniku Ivaču Sumlaku v Sp. Krašah pri Rečici ob Savini je prišel oni dan neki cigan in ga pregovoril, da je zamenjal svojo kobilo z njegovo, mu doplačal še 200 din ter mu izročil tudi živinske potni list. Sumlak je pozneje ugotovil, da je cigan osleparil, ker je zamenjal kobila nadslušljiva. Kakor so kasneje ugotovili orožniki, je bil sleparski cigan najbrž Janez Hudočević, ki je znan konjski mešetar. Hodi iz kraja v kraj in govori spakedrano hrvaško narečje.

— Tisoč ljudi lahko pogrešajo, milijoni pa ne! S tem se pojasnjuje dejstvo, da danes milijoni ljudi dnevno uporabljajo Chlorodont za zobe in ti imajo lepe in bele zobe. Chlorodont je pojem kvalitete in cene.

— Dva poškodovanca. Snoči so pripeljali reševalci iz Most v bolnico 33 letnega delavca Stanka Logondra. Logonder je skočil iz drevenega vlaka in padel na kamen, kjer je obležal s hudimi poškodbami na glavi in po životu. — Iz Braslova pa so prepeljali v bolnico 8 letnega posestnika goveda sinčka Avgusa a Em-ršiča, ki ga je nekdo opazil z bičem po obrazu in mu poškodoval levo oko.

— Težka železniška nesreča. Včeraj jutraj se je pripetila na železniški postaji Zemun—Novigrad težka železniška nesreča. Subotični brzovlak je v gosti megli pregazil 3 delavce, ki so nameščali kretince. Strašno smrt pod vlakom so našli delavci Milovan Gajić, Aleksa Perin in Jan Pecnik.

Iz Ptuja

— Vlom. V noči na nedeljo so neznani vlomilci vličili v stanovanje posestnice Ane Voglarjeve v Ptuj in odnesli razne vrednosti, obleko in perilo. Voglarjeva ima škode okoli 3000 din.

— S preklicano glavo najdena v listnjaku. V Dolni pri Ptujski gori je razburila tamnošnje prebivalstvo strahotna najdba. 49-letna užitkarica Neža Ljubec je imela lepo posestvo, na katerem je vedel slošno živela s svojim možem. Pred leti pa sta se ločila in se je njen mož preselil v Maribor. Ker je bila Neža sama na posestvu, je isto izročila svoji nečakinji, sama pa si je izgovorila ušitek. Radi ušitka pa je nastal med njo in nečakinjo večkrat prepri, tako da je Ljubčeva morala hoditi na delo. Nenadoma pa je Ljubčeva izginila in domaći so jo pogrešali več dni, a mislili so, da se je najbrž napotila v Maribor k svojem ločenemu možu po opravkih. Ko pa so v petek jutraj prišli domaći v listnjak, so našli Ljubčevu pod listjem mrtvo z veliko zevajočo rano na glavi, prizidejano s sekuro. Nad Ljubčevu je bil storjen grozen zločin, ne vedo pa, kdo bi bil zločinec, ker so v njeni sobi našli hranilno knjižico, glasečo se na 9000 din. Po vseh znakih sočeti je morala biti med njo in napadalcem huda borba, ker je imela Ljubčeva obleko raztrgano. V zvezi z umorom so orožniki aretirali nekega osumljenca in ga privedli v zaporo ptujskega sodišča, ki vodi preiskavo.

— Ponarejeni kovanci po 20 din so se zopet pojavili v našem mestu in je že več primerov prijavieljen oblasti. Prebivalstvo opozarjamo naj pazi na denar in vsak sumljiv primer takoj prijavi najbližjemu varnostnemu organu.

— Tatvina kolesa. Pred bolniškim poslopjem je neki neznanec odpeljal skoraj novo kolo delavcu Mirku Znidaršiču iz Zg. Hajdine. Kolo je bilo vredno 1000 din. Istega dne pa so našli na Bregu moško kolo znamke Brandenburg. Cigavo je kolo, ni znano.

— Veseli dan ali Matiček se žene veselo igra v štirih dejanjih se bo sedaj po dveh prepovedih vendarle vršila in sicer v torek 22. t. m. Režijo vodi g. Žizek. Ze kupljene vstopnice veljajo za to predstavo.

Iz Maribora

— V učiteljsko stanovsko častno razodišče so bili izvoljeni. Na rednem obnem zboru JUU Maribor desni breg so bili izvoljeni v stanovsko častno razodišče gg. učitelji predsedniki: Josip Zorn, Emilija Hriberšek in Jernej Crnko, člana: Ernest Vranc in Dora Martelanc, namestnika: Filip Podgornik in Adela Alt, tajnik Bran-ko Čeh in namestnik Vilko Minelič. Volitve so se vršile z vzklikom. Ob tej priliki je bil sprejet tudi naslednji delovni program: Proučevanje dece in šolsko delo, 2. Bodoča družba in šola, 3. Nujnost teorije za prakso, 4. Pogledi na sodobno šolo, 5. Računstvo v začetnem pouku, 6. Računstvo na srednji in višji stopnji, 7. Jezikovni pouk v sodobni šoli in 8. Jezikovno oblikovanje na nižji stopnji.

— Mariborsko sokolstvo se marljivo pripravlja na proslavitev 1. decembra. Matični Sokol priredi na predvečer praznika 10. t. m. v Sokolskem domu tečajno akademijo. Dne 1. decembra ob 11. dopoldne svečane proslave, združene z razvijanjem naraščajočega prapora. Zvečer pa priredi skupno z Uduženjem rezervnih častnikov, Zvezo vojnih dobrovoljcev, Zvezo Malatrov in borcev in Uduženjem vojnih invalidov slavnostni ples v vseh prostorih S. Sokolskega doma.

— Z Dravskega polja. V Framu je pogorelo gospodarsko poslopje posestnice Jožefe Prelog, razen tega so pa zgoreli vsi poljski pridečki in gospodarsko orodje. — Na Dravskem polju je prodajal neki Mirko D. blago, ki so ga orožniki zaplenili. Mirka D. so odvedli v mariborske sodne zapore.

— Z Dravskega polja. V Framu je pogorelo gospodarsko poslopje posestnice Jožefe Prelog, razen tega so pa zgoreli vsi poljski pridečki in gospodarsko orodje.

— Na Dravskem polju je prodajal neki Mirko D. blago, ki so ga orožniki zaplenili. Mirka D. so odvedli v mariborske sodne zapore.

Gozdovniki

so zborovali

Danes dopoldne je bil v Narodnem domu redni občni zbor lige naših gozdovnikov. Občni zbor je otvoril in vodil starosta g. dr. V. Marin. Poročali so vrhovni načelnik Klotjnik, blaginjski Roje, nadaleže za ljubljanski rod g. Brece, za trboveljski g. Kučnik, za celjski g. Filač, za litjski g. Tekavc, za mariborski g. Roje. V ligi so včlanjeni 4 rodovi. Med temi sta najmočnejša mariborski s 151, potem pa ljubljanski s 130 člani. Razen tega 6 samostojnih družin. Od lanskega leta je številno članov naraslo na 54. Pri volitvah so bili izvoljeni: dr. V. Marin starosta, dr. St. Tomažič podstarosta, Klotjnik vrhovni načelnik. Člani vrhovnega vodstva: ga Baranova, ga Doležalova, ga Golčeva, inž. Cijan, prof. Cestnik, Matelič, J. Sušnik, J. Vrisk, Dušan Vodeb, F. Orel, J. Sajna. Nadzorni odbor: inž. St. Murko in inž. M. Vodeb. Predsednik razodišča dr. H. Velker.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1., davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej

Najmanjši znesek — Din

Nepremičljive Hubertuse

travnice in vse vrste dežnih

plavščev. obiek. perila t. d.

na najboljši nakup pri

PRESSER.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

Švete najfinije

norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

• priporočila bledim in

slabotnim osebam.

s sadjem in zelenjavo, dobro

vpeljan, oddam zaradi odpot-

vnanja. Odkupnina nizka. Na-

slov v upravi »Slov. Narodac.

2699

STOLE, POHISTVO.

otroške postelje in pletenje stol-

ov ter vsa popravila najceneje:

Breg 14. 2702

KLISEJE

ENO

VEČERJNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

MELODIJE SVETA

KINO MATICA — Tel. 21-24. — Ob 16., 19. in 21. uri

Ljudje na zatožni klopi

Specialist za tatvine osi, pa kljub temu uživa dober glas — Kolporterki sta trdili, da sta si premoženje prihranili

Ljubljana, 21. novembra. Tudi tatovi se specializirajo, ta na podstrešja, drugi na trgovine, tretji na žepne in tako dalje. Specializacija je v navadi tudi glede predmetov, nekaterim bolj diši obleka kakor staro železo, drugim bolj denar kakor jestvine in tako dalje. Vincenc Novak se je specializiral na jeklene osi od vozov. Jeklniški paznik ga je pripeljal iz kaznilnice. Bilo je ob 9.15. Predsednik je pogledal v spise in videl, da Novak prestaja kazni in da bo kazni prestane ob 10. uri. Odločil je, naj fant prestane kazni, preden dobi novo. Novak je romal nazaj v kaznilnico. Pripeljali so ga kmalu po 10. uri, ko je bila kazni prestana.

Posestniku Kersniku so izginile osi od starega poštnega voza, katerega je imel spravljene v poštnem hlevu v Podpeči. Novak je priznal, da je osi ukradel in jih prodal nekemu kovcu, toda začel je trditi, da se je za te osi že spokoril, saj je ravnokar prestal kazni. Seveda smo bili radovedni, ali je mogoča taka pomota, da bi sodišče za isti delikt hotelo obtoževati dvakrat kaznovati. Predsednik je prelistal spise. Prečital je zadnjo sodbo. Novak je vztrajal pri tem, da je bil zaradi »akse« kaznovan. Zadnja sodba se je tičala »akse«. Najprvo je bil Novak kaznovan zaradi tatvine dvigala, potem pa zaradi ukradenih osi. To je držalo, toda te osi so bile last nekega Gostiča iz Lukovice in ne Kersnikove iz Podpeči. Seveda. Novak je ukradel že toliko osi, da ne ve, za katere je bil že kaznovan.

Novak se je delal kakor da Pravici ni nicesar več dolzan in ni mu bilo mogoče dopovedati, da še ni bil kaznovan za Kersnikove osi. Kazenski list ima že precej na gosto popisan, občina je kljub temu napisala, da je na dobrem glasu. Pisma o glasu so sploh posebna posebnost v spisu obtožencev. V Novakovega so napisali na občini 10 prestanih kazni zaradi tatvine in podobno, a Novakov glas zaradi tega ni trpel. Včasih pride obtoženec s pismom o glasu, v katerem ni nobene kazni, a nesrečnež je na skrajno slabem glasu.

Za ukradene Kersnikove osi je senat prisodil Novaku 5 mesecev strogega zaporu in izgubo častnih državljanskih pravic za 2 leti. Novak se je zgrajal, češ da je bil že kaznovan za te osi, kazni ni hotel sprejeti. Medtem ko je sedel zadaj v klopi in čakal na paznika, pa se je premislil. — Bom pa sprejel! Naj bo! je dejal

in prosil za mesec dni odloga za nastop kazni. Dali so mu ga, saj je tisti dan prestal staro kazni, nekoliko oddiha v svo-bodi mu ne more škoditi.

SODBA V KOLPORTERSKI AFERI. V soboto smo že poročali o Ivanki in Katarini Jeretini, ki sta bili obtoženi, da sta prodajali ukradene izvide »Slovenca«, katere jim je dajal ekspediter Fran Trtnik. Senatna dvorana že dolgo ni bila tako polna občinstva. Med kolporterji je bila ta afera že več mesecev znana, vest o zakladu, ki ga je policija našla v kovčegu obeh kolporter, se je naglo razširila, za razpravo je zaradi tega vladalo izredno zanimanje.

Trtnik je vse priznal in se zagovarjal, da je Ivana Jeretina kriva, da je začel izvide krasti. Bil je kratkoročno zapeljan. Zelo se je kesal in sveto obljubljal, da ne bo nikoli več kradel. Ivanka in Katarina sta pokazali večjo odpornost pred sodnikom. Starejša Ivanka nikakor ni mogla brzdati svojega jezika, govorila je kakor dohtar, če je bila vprašana ali ne. Pravi-cati teater je uprizorila pred sodnikom in sestra Katarina ji je pomagala. Sodnik je moral policajci paznika na pomoč, si-cer ne bi mogel razprave končati. Ivanko je poslal nekajkrat na hodnik, da bi se ohladila, a dosti ni pomagalo.

Najbrž bi nikoli ne prišlo na dan, kako je Trtnik manipuliral v ekspeditu, če bi Jeretina ne obdolžila sostanovalec v Delavskem domu, da so ji ukradli 9000 din. Uprava Delavskega doma je zahtevala preiskavo, neka sobarica je bila tatvina osumljena. Med zasliševanjem na sodišču ni bilo skladnosti v izpovedih Ivane in Katre glede vsote, ki je bila ukradena. Zato je preiskovalni sodnik prosil policijo, naj preišče sobo Jeretinih. Tako so našli zaklad v gotovini in hranilnih knjižkah.

Kolporterki sta trdili, da sta si denar krvavo prislužili. Katra je dopovedovala, da je mogoče tudi po kronah prihraniti 150.000 din v 7 letih. Sodnik je verjel Trtniku, ki je priznal in povedal, kako je dajal kolporterkam ukradene izvide. Kolporterji so bili tudi zaslišani. Obtožniki med njimi nista preveč priljubljeni, ker nista pristopili v »kolporterski trust« in sta prodajali liste ceneje. Trtnik je bil obsojen na 4 mesece strogega zaporu po tojbo za dve leti, Ivanka Jeretina, ki je Trtnika zapeljala, na 6 mesecev strogega zaporu, Katarina pa na 4 mesece strogega zaporu.

Grozen samomor razuzdanega očeta

Popil je strup in si potisnil dinamitno patrono v usta, da mu je raznesla glavo

Maribor, 20. novembra. Strašna je smrt družinskega očeta, ki si jo je prostovoljno naložil pod težo okoliščin, ki so bile dognane v zvezi z raznimi življenjskimi zablodami. Smrt strojnika Ivana Brišnika iz Zervaja, ki je popil najprej strup in si potem potisnil v usta dinamitno patrono, da mu je razneslo glavo, je pretresljivo odjeknila v vsem obmejnem ozemlju. O tem groznem samomoru smo zvedeli nekaj podrobnosti. Ivan Brišnik je vzbujal že nekaj časa sem zanimanje varnostnih organov in sicer na podlagi govoric, češ, da se vse preveč zanima za svojo 14letno hčerko, ki je za svojo starost dobro razvita. Brišnikova žena je letos v juniju zbolela in je bila odtlej priklenjena na posteljo. Umrla je sredi avgusta. Komaj pa so je pokopali, se je oče približal svoji hčerki ter jo končno spravil tako daleč, da jo je zlorabil. Deklica pa ni o tem molčala, ampak je pripovedovala svojim prijateljem in tako je kaj kmalu ves Zervaj vedel, kaj se pri Brišnikovih dogaja. Govorice so prišle tudi na uho oblastvom ki so proti Brišniku uvedle kazensko postopanje. Brišnik, ki bi se moral te dni zagovarjati zaradi svojih zablod pred sodiščem pa se je temu izognil tako, da si je končal svoje bedno življenje. Kupil si je steklenico strupa, iz skladišča svinčenega rudnika pa je vzel dinamitno patrono ter odšel na teniško igrišče v Zervaju pri Črni, kjer je sedel v šupi na klop. Izpil je najprej strup, nato pa prižgal vzgledno vrvice in v naslednjem trenutku je sledila eksplozija, ki je Brišni-

ku odtrgala glavo. Na kraj groznega samomora so takoj prihiti ljudje. Kot prvi je našel svojega nesrečnega očeta 15letni sin, ki mu je oče pred samomorom dejal, naj pride čez 5 minut za njim na teniško igrišče. Fant, ki ni vedel za očetovo namero, pa je našel le očetovo truplo — brez glave. Pokojni Brišnik je zapustil poslovno pismo, v katerem pravi, da je njegovi tragični smrti kriva — hčerka.

Z Zidanega mosta

— Brat predsednika JNS g. generala Živkovića v Sevnici. Kot gradbeni inženov grajene železniške proge St. Janž.— Sevnica je zaposlen med drugimi tudi inž. Živkovića v Sevnici. Kot gradbeni inž. nega generala Petra Živkovića.

— Velika tatvina v vlaku. V četrtek, 17. t. m. je poslala neka zagrebška trdnika trgovcu v Ljubljano sedem paketov razne-ga blaga, ki je šlo z večernim vlakom štev. 526 skozi Zidani most. Blago, vredno nad 4.000 din, je pa med vožnjo izginilo. Goto-vo gre za drzno tatvino. Neumljivo je, kako se je tat neopaženo priplazil v tovorni voz in odnesel sedem razmeroma velikih paketov, ne da bi ga kdo videl. O tatvini so bile takoj obveščene zidanske varnostne oblasti in tudi ljubljanska policija, ki je prišla na Zidani most.

— 3.75 kg težka repa. Posestnik g. Jakob Jež iz Loke pri Zidanem mostu je pridela 3.75 kg težko repo, kar je zelo redek primer v kmetijstvu.

JABOLKA

štajerska, zimska, zelo okusna, plemenite fine vrste kakor kanada, citronke, ledrice itd., kg. po 5 in 6 din, zaboji od cca 50 kg brutto za netto, franko postaja kupca za ¼ predjuma, ostanek po povzetju razpoložljiva: Ekspert »Jabolka«, Maribor, Pohorje, Gospodarska 56. 59. R.

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog

brez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POGACNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Seja trboveljskega občinskega odbora

Bila je v sredo popoldne in na nji so se obravnavale tekoče zadeve

Trbovlje, 20. novembra. V sredo popoldne je imel tukajšnji občinski odbor sejo, kateri je predsedoval predsednik občine g. Klenovšek. Predsednik občine je najprej prečital odlok banke uprave, po katerem se prošnji občine, da bi se dovolila gradnja novega občinskega doma v Lokah in tja premestiti sedež občine, ne ugodijo. Nato je poročal o anketi na banski upravi zaradi redukcije delavstva podjetja Dukič na Dobri, na kateri so se izčrpno obravnavale možnosti zaposlitve odpuščenega delavstva pri raznih javnih delih in drugih podjetjih. Občina je priskočila takoj na pomoč zlasti oženjenim in jim priznala dovoljeno podporo za samce za odprla kuhinjo. Banska uprava je nakazala podporo v znesku 10.000 din. Občinski odbornik Pliberšek je k poročilu predsednika pripomnil, da se bo število brezposelnih na zimo nedvomno še pomnožilo in bo treba skrbeti, da se bodo razna javna dela čimprej pričela, da se brezposelnim zaposli. Predsednik g. Klenovšek poroča o pregledu občinske blagajne, ki jo je našel v najlepšem redu. Član uprave g. Berger poroča, da je podana krajevna potreba za gostinski obrat. Elme Crnkovič in se naj predlaga izdaja koncesije za krmo. Nato so bile odobrene številne podpore občinskim ubožcem, odobreni so bili razni računi in potnine in izredni izdatki, ki jih je sklenila občinska uprava. Na predlog člana uprave g. Vrtničnika je bilo sprejeto več oseb v članstvo občine. V krajevni šolski odbor Sv. Planina je bil na predlog podpredsednika občine g.

Playška sprejet odnosno izvoljen posestnik Zabrožnik Franc iz Sv. Planine, ker se je dosedanjemu odborniku Vedaj preselil v drugo občino.

V varstveni svet okrajnega sodišča v Laškem so bili izvoljeni g. Osterc Anton, upravitelj meščanske šole, g. Pečnik Josip, upravitelj deške šole v Trbovljah in g. Beg, upravitelj deške šole na Vodah ter Rak Miroslov, upravitelj šole pri Sv. Katarini.

Prošnji gradbenega odbora cesje Trbovlje—Dobovec za podporo se ne more ugoditi, ker ni proračunskega kritja. Sprejem v domovinsko zvezo tukajšnje občine se zagotovi Wertheimerju Emilu iz Zagreba, če bo dobil naše državljanstvo. Oddan so bila dela pri gradnji nove stanovanjske hiše za upokojece najnižjim po-nudnikom Rozin-Tomšetu, Zdošku Svaglju in Weissu Vladislavu.

Predsednik občine izjavlja, da je občina odločena zgraditi nov občinski dom in sicer na svojem zemljišču, ker je prenos sedeža v Loke zabrajan. Zato predlaga, da se zgradi dom na občinski parceli pri občinskem kopališču, ki je prav primerna in na lepem mestu. Ta okoliščina se ni zazdala in je še prostor razpoložljiv za smotnejšo in monumentalnejšo zgradbo in bo obstoječa zgradba možno vključiti v regulacijski sistem občine. Protij dvema glasovoma je občinski odbor sprejel pred-sednikov predlog.

V razpravi je bila še poprava poti za Savo in v Retju nakar je predsednik občine sejo zaključil.

LŠK ni več državni prvak

Na večeršnjem finalnem srečanju so beograjski šahisti porazili ljubljanske

Ljubljana, 21. novembra. Na večeršnjem finalnem srečanju za državno prvenstvo je LŠK nastopil nasproti BSK kot favorit, toda Beograjski so dokazali, da so neprimerno boljši šahisti kakor Zagrebčani. Čeprav je njihovo moštvo sestajalo domala iz istih članov kakor proti Subotici, le da je na prvi deski igral mojster Sava Vuković, jim Ljubljanci s tremi mojstri niso bili kos. Domači so tekmo vzeli preveč z lahke strani in so jih zato gostje že v otvoritvi nadigrali. Šele ko je bil položaj brezupen, smo opazili v ljubljanskem moštvo nekoliko več borbenosti, žal pa je bilo že prepozno. LŠK je preveč počival na lovorikah in njegovo moštvo od srečanja v Zagrebu ni resno treniralo, čeprav so vedeli, da jih čaka v Beograjskih mnogo težji nasprotnik. Poraz bo morda dobra šola za bodočnost. Beograjski gostje so zmagali zaslužen in so vsi do zad-njega pokazali temeljito šahovsko znanje. Dvoboj je imel v saveznem taktiku g. Magdiču izvrstnega in nepristranskega vodjo. Prireditev, ki je bila v restavraciji »Zvez-dia«, je zbudila med ljubljanskimi šahisti veliko zanimanje.

Najprej sta končala Nikolč (B) in Si-košek (L). Črni se je v izenačenem polo-žaju zakomabiral in je Beograjski že v 29 potezi zmagal. Kmalu nato je Beograd beležil že drugo tekmo. Busek je izkoristil tvegano Sorlijevo igr in je gladko zmagal. Pred popoldanskim prekinjenjem je bila končana še partija med Milanom Vidmar-jem ml. in Vukovićem. Prvi si je zgradil izborna pozicija, a je nato popustil. Vuko-vič je imel dobre nade na zmago, je pa pri-štal na ponujeni remis, ker je bil v časov-ni stiski. Pred popoldanskim nadaljevanjem je bilo »anje 2 in pol : pol za Beograd. Popoldne sta nato prva sklenila premirje Gabrovšek (L) in Kindij (B). Črni je imel v končnici sicer premoč kmeta, kar pa ni zadostovalo za zmago in je bila partija po 56 potezah remis. Stanje je bilo 3 : 1. Kmalu nato sta končala na zadnji deski Pavlovič (B) in Šiška (L). Tu so gostje pri-šli poceni do točke. Šiška je kot črni po- polnoma nadigral nasprotnika in je bil pred sigurno zmago. Nenadno je popustil, kar je borbeni Beograjski sprtno izkoristil in je zmagal v končnici. Gostje so vodili že 4 : 1. Potem je padla tudi odločitev na drugi deski med Furlanijem (L) in Popovič- (B). Ljubljanci bi lahko kot črni po- nostavili položaj, je pa igrano nepotrebno kompromisiral. Popović je dobil kmeta, ki je odločil končnico v njegovo korist. S stan-jem 5 : 1 je bila končna zmaga Beograj-čanov že gotova stvar. Preostali sta še dve

partiji. Ciril Vidmar je na sedmi deski od-lično igral otvoritev nasproti Petroviču in ga postavil pred neizbežen mat. Bila je to edina domača zmaga. Končno stanje 5 in pol : 2 in pol sta postavila Preinfalk (L) in Savič (B). Po mučni pozicijski igri, v kateri je Ljubljancu že trda predla, je v končnici vendarle prišlo do razčiščenja, ki je prineslo obema po pol točke.

Beograjski bodo danes nastopili v Za- grebu v medmestnem dvoboju. Igralo se bo na desetih deskah.

Šahovski veleturnir na Holandskem

Amsterdam, 21. novembra. V soboto zve-čer je bilo v Arnhemu 9. kolo tur-nirja osmih najboljših šahistov sveta. Dr. Aljechin je v odlični partiji porazil Capa-bianco, ki je ravno tega dne praznoval 50. rojstni dan ter bil zato deležen še posebne počastitve pred začetkom igre. Flohr in dr. Euwe sta remizirala, partiji Botvinnik-Keres in Fine-Reshevsky pa sta ostali preki-njeni. V slednji ima Reshevsky prednost.

Sinoči se je v Bredy vršilo 10. kolo tur-nirja. Do prekinitve sta bili zopet končani samo dve partiji. Dr. Euwe je remiziral z dr. Aljechinom. V damsko-indijski obrambi je dr. Aljehin kot črni že kmalu v začetku igral manj običajno potezo (4. ... La6). Toda dr. Euwe je dobro pariral ter je imel dalj časa iniciativo. Mimogrede je dr. Eu-we žrtvoval skakača, vendar dr. Aljehin žrtve ni sprejel. Pozneje se je dr. Aljehin z žrtvijo kmeta osvobodil, dobil kmeta še kmeta nazaj, nakar je v enaki poziciji ale-dil remis. Enako je remis končala partija Keres-Flohr. V Caro-Kann otvoritvi si je Keres kot beli zamen prizadeval zmagoati. Flohr si je pustil na 6. napravi dvojnega kmeta in Keres je nato s sistematično igr-o na končnico skušal izrabiti to slabost, ven-dar so bili vsi napori zaman. — Posebno zanimivi in razburilivi sta bili obe ostali partiji, ki še nista končani. V partiji Ca-pabianca-Fine je slednji igral Nimovičevu indijsko obrambo, Capabianca je prišel v otvoritvi v prednost in Fine je moral v taktičnih zapletih iskati rešitve. Žrtvoval je skakača za napad. Capabianca se je v komplikacijah sprva dobro znašel, odbil napadalne poizkuse ter imel že kmeta več. Zopet pa je prišel preobrat v časovni stiski, ki je obema nasprotnikoma hudo na-gajal. Čeprav je imel Fine samo 4 minute časa za 19 potez, je znal dobiti kmeta na- zaj in zelo popraviti pozicijo. Ob preki-nitvi ima Capabianca v trdnjavi končni-ci le še majhno pozicijsko prednost, pa ra-di zelo reduciranegega materiala ni več ver-jetno, da bi mogel doseči več nego remis. — Tudi partija Reshevsky-Botvinnik je

bila odprta z Nimovičevu indijsko obrambo. Na nekem mestu je že izgledalo, da bo Botvinnik dobil. Prišel je namreč s presenetljivo žrtvijo kvalitete na videz v prednost. Toda Reshevsky je slajno pa-riral s proti žrtvijo dame, za katero je sčasoma potem dobil dve trdnjavi in dva kmeta. S to premočjo ima tudi še v prekinjeni poziciji Reshevsky dokončno tudi še svo-jo partijo z dr. Aljechinom. O tej je bilo že poročano, da jo je Reshevsky dobil, ven-dar je bila vest preuranjena. Dr. Aljehin ima sicer izgubljeno pozicijo, ni pa se še za enkrat vdal.

Stanje je sedaj: Fine 6 (2), Keres 6 (1), Botvinnik 4½ (1), Capabianca, dr. Alje-

Narodno obrambna matineja v Kranju

Priredila sta jo podružnica CMD in Branibora in dosegla je lep uspeh

Kranj, 21. novembra. V gledališki dvorani Narodnega doma se je večerj dopoldne vršila narodno obrambna matineja, katero sta priredili po-družnica CMD in Branibora. Udeležba je bila srednje velika, za tako pomembno prireditev, ki bi morala privlačiti in zdru-žiti vse meščanstvo brez razlike, pa go-tovo premajhna. Prejšnja leta je bilo na enakih matinejah precej več ljudi, več razumevanja in navdušenja za stvar. Mora-da je bilo slabši udeležbi vzrok dejstvo, da je bila prireditev prestavljena. Matine-ja sta se udeležili tudi župan Česenj in sreski podnačelnik g. Lofk.

Uvodoma je imel odvetnik g. dr. Jarc lep, poučen govor, posvečen 20 letnici Ju-goslavije. Poudaril je, da smo v novi državi v prevelikem veselju nad težko pri-borjeno svobodo pozabili, da nam je naša mlada svoboda samo ustvarila možnost za svoboden razmah in napredek, ki pa je odvisen od nas samih in našega dela. Po-zabili smo, da vladati pomeni služiti svo-jemu narodu, medtem ko smo prej služili tuju. Izgubili smo vezi, ki so nas zdru-ževale v boj za svobodo. Celo obletnica naše svobode in zedinjenja nam je po-stala le nekaka oficijelna dolžnost, zato je skrajni čas, da si vsaj ob 20 letnici le svobode izprašamo vest in postavimo ja-sen cilj, ki bo vnel naša srca, zlasti pa srca naše mladine in nas navdušil za plo-dno delo. Ta cilj naj bo delo za složno so-žitje vseh treh narodov in delo za so-cialni mir v državi. Odstranimo vse vzro-ke, ki to sožitje ovirajo. Živimo v dobi ene izmed največjih političnih in duhovnih kriz, ko so stari družabni redi ruši, zato pazimo, da nas čas ne najde nepripravlje-ne.

Po teh splošnih uvodnih mislih ob praz-niku zedinjenja je g. dr. Jarc opozoril na naše sestre in brate v tujini, ki tega praz-nika ne poznajo. Pokazal je, kako skrbje za svoje manjšine in za svoje ljudi v tu-jini naši sosedje Nemci in Italijani. Opo-

zori je na nemški institut v Stuttgartu, ki je proglasil za mesto Nemcev v ino-zemstvu. Monakovo in Lipsko pa vodita znanstvena proučevanja. Odtod se vodi točna evidenca Nemcev v inozemstvu. Vratilava (Breslau) je mesto za ekono-msko ekspanzijo na jugovzhodu. Sem prihajajo nemške manjšine iz vsega sveta. Ita-lijansko društvo »Dante Alighieri« delu-je že nad 50 let med Italijani v inozem-stvu. Namestu predvojnega »Lega Naziona-le« deluje v Julijski krajini društvo »Ita-lia Redentac«, ki širi italijanski jezik med slovanskimi prebivalstvom.

Ali ni prišel čas, da se tudi Jugoslavo-ni vprašujemo, kaj smo storiili za brate v tujini, ki so živ del naše narodne skup-nosti in našega narodnega telesa? Ni za-dosti, da naši državniki skušajo z razni-mi komemoracijami zavarovati narodni obstoj naših manjšin temveč moramo ves narod zainteresirati za naš problem. Na-rodne manjšine naj narode med seboj spa-ja. Temperamenten govor g. dr. Jarca je bil sprejet z navdušenim aplavzom.

V koncertnem delu matineje se nam je po daljšem odmoru spet predstavila naša domača pevka ga prof. Pirc Rosanda, ki je z občutkom zapela dve ipavčevi pesni: »Na poljan« in »Ciganka Marija«. Znani deklamator in recitator g. Vehovec Ja-koč je z vsem poudarkom deklamiral Gre-gorčičevo »Zivljenje ni praznike«. Učitelj glasbene šole g. Lipar Peter je nato za-pel dve narodni: »Koroško« in »Pojdem v rute« in »Kotmarine«. Za zaključek je primorsko društvo »Sloga« zapelo dve pesni, od ka-terih je bila zlasti ona o izgnančih zelo ganljiva. Skupno sta pa »Sloga« in »So-kolski pevski zbor« zapela »Buči morje adrijskoko«.

Prireditev je uspela in dosegla svoj na-men, poudarjamo pa željo, naj v bodoče narodno obrambne matinee zbero k skup-ni misli in udeležbi vse Kranj, pa tudi program bo moral biti bolj pester in bolj prilagojen značaju tovrstnih prireditev.

Annabella in Murat se ločita

Poročena sta bila štiri leta, pravega zakonskega življenja pa skoraj nista poznala

Eden najslavnejših francoskih zakonov v umetniškem svetu bo ločen. Annabella in Jean Murat sta prišla do spoznanja, da zakon, kakršen je njun, ni vreden, da bi vezal oba umetnika, ki potrebujejo popolno medsebojno svobodo. Skupaj sta živela ko-maj dva meseca v letu. Poročila sta se leta 1934 na magistratu v Saint Cloudu v Pa-rižu skoraj tajno, da bi se izognila rado-vednosti pariškega prebivalstva. Jean Mu-rat takrat še ni jemal svetovne filmske di-ve Annabelle, temveč samo prvo francosko filmsko igralko in junakinjo filma »Pa-rijs Mediteranee«. Temu filmu sta se mo-rala zahvaliti, da sta se seznanila.

Takrat je bila njuna skupna sreča še možna, čim je pa postala Annabella med-narodna zvezda ter jela nastopati v vseh velikih filmskih ateljih Anglije in Ame-rike, je Jean Murat začutil, da mu ne pri-pada več. Od takrat sta potovala po sve-tu, ne da bi utegnili preživeti vsaj nekaj mesecev ali tednov v srečnem zakonskem življenju. Lani sta hotela praznovati sku-paj vsaj božične praznike, pa se jima tudi to ni posrečilo. Murat je potoval po Indiji in Kitajski in zakasnile se je tako, da se je vnil v Francijo razočaran. Annabella je pa ta čas nastopala v svojem drugem veli-kem ameriškem filmu »Suez« s Tyrone Pow-erom. Mimogrede sta se videla letos spo-mladi, ko je bil v Londonu izdelan film »Večerja v Ritzu« in ko je Annabella pri-ležala v Pariz, kjer je nastopila v drugem filmu »Hotel du Nord«.

In tako sta oba na jubilejni julijski ve-čerji (Annabella je rojena 13. julija Jean pa 14. julija) mirno sklenila ločiti se. Za-konska zveza se zdí obema mučna in gro-tesčna. Zakonca, ki ne živita skupaj niti tri mesece v letu in ki prav za prav nista zakonca, se morata slednjič ločiti. Druge-ga izhoda tu ni bilo, če se ni hotela Anna-bella izneveriti filmu in vrniti k rodbin-skemu ognjišču. Njene svetovne slave bi bilo s tem konec, ostala bi ji samo še francoska slava. Ta žrtve ji je bila pa pre-žetka. Ne da bi pokopala svoje staro pri-jateljstvo sta se odločila za ločitev. Anna-bella odpotuje 26. t. m. zopet v Hollywood, kamor jo kliče nova zelo ugodna, pla-čati 120.000 frankov globe za vsak zamu-jeni dan. Zato hoče biti v Hollywoodu raje teden prej, nego dva dni pozneje. S tem bo končano njeno štiritletno zakonsko živ-ljenje z Jeanom Muratom, ki prav za prav nikoli ni bilo pravo zakonsko življenje.

Slabokrvni in zima

J. Manville in E. Chase opisujeta v »The American Journal of Physiology« očito zvezo med slabokrvnostjo in nesposobno-stjo prenašati hud mraz. Poskuse sta de-lala na miših, umetno obolelih za slabo-krvnostjo zaradi pomanjkanja vitaminov B v hrani. Izkazalo se je, da so slabokrvni miši abnormarno občutljivi za mraz. Po-ginile so že pri —3° C, dočim so zdrave miši brez vsakih posledic prenašale tak mraz po cele ure. Miške so se samo malo skrčile in skušale mrazu uiti. Čim so jih pa prenesli na toplo, so postale zopet žile in vesele.

Dognanja ameriških fiziologov so važna tudi za človeka. Nesposobnost prenašati mraz je že večkrat povzročila smrt slabo-krvnih ljudi tudi če niso nastopile druge komplikacije. Za to domnevno govori dej-stvo, da so našli v seru mehurjev, ki se pojavljajo na zmraznjeni koži, rdeča krvna tesleca.

Novo sredstvo proti duševni bolezni

Psihijatri so že večkrat poskusili lečiti duševno bolne z insulinom. Duševno bol-nemu dajejo insulinske injekcije v dozah na konici noža. Pojavijo se krči, v katerih se bolnik bori s smrtjo. Borba je nevarna, toda v rokah izkušenega zdravnika ni ha-zardna. Ima pa to dobro stran, da zdravi skrite rezerve človeške misli, ki pomagajo bolniku uravnati zmešano štreno duševne-ga življenja. Insulinu se je pa pridružil v zadnjem času še eno sredstvo in sicer organska snov metrazol. S tem sredstvom skušajo psihijatri lečiti v prvi vrsti dušev-no depresijo.

O uspehih lečenja z metrazolom je po-ročalo več strokovnjakov na letnem kon-gresu ameriškega zdravniškega združenja v Washingtonu. Zdravnika z živčne klinike v Omagi L. H. Young in G. A. Young sta preizkusila metrazol na 21 bolnikih. Na zdravniškem kongresu sta poročala, da je novo sredstvo pomagalo v vseh primerih razen enega. Za zdravljenje so bili po-trebni trije tedni in za vsakega bolnika 7 injekcij. Ameriška zdravstva pa kljub temu pravita, da niti metrazolom, niti insu-linovo lečenje same ne zadostuje. Treba je ustvariti tudi take življenjske pogoje, da se more bolnik trajno živjeti v novo živ-ljenje, kar je pa zelo težko. Treba je po-znati vse bolnikovo življenje. Insulinovo in metrazolovo lečenje je samo groba tehnič-na podlaga.

Sin s sekiro ubil očeta

Planina pri Sevnici, 20. novembra. Naš trg je širšemu svetu bolj malo znan, saj se skoro nikoli ne piše po časo-pisih o naših dogodkih. Te dni pa je bil storjen pri nas krvav zločin, kakršnih pomnilno ljudje le malo v naših krajih.

V bližini Planine je malo zaselje, kjer je živel posestnik Rapec s svojo družino. Ko so mu otroci doraščali, je imel z nji-mi največje veselje. Radji so ga ubogali, le 25 letni sin Franc je bil bolj razporejen narave in tudi potuhljen napram star-šem. Oče ga je čedše opominjal, toda opo-minj niso mnogo zalegli. France je po-stal tudi nasilen in predrzen, kar je oče-ta zelo bolelo. Spametovala ga ni nobena beseda. Tako je dorasel France v prave-ga razbojnika, katerega so se vsi bali. Tudi, ko je prišel od vojakov, ni bil nič boljši. Pošteno delo mu ni dišalo. Rad je samo pohajkoval in zapravljal očetove pri-hranke.

Te dni se je oče namenil kakor običaj-no na delo. Pri tem je posvaril sina, češ, da naj bo pameten in naj mu nikar vedno ne grozi. To je sina tako ujezilo, da je skočil po sekiro ter z vso silo udaril s to-pim delom po glavi svojega očeta, da je bil pri priči mrtev.

O zločinu so bili obveščeni domači oro-žniki, ki so posestnika Francea aretirali in odvabili po zasilanju v sevniske zapo-re, odkoder so ga v soboto, ko so mu te-meljito izprašali vest, poslali z orožniško patruljo na okrožno sodišče v Celju. Ubi-jalec je nesel s seboj sekiro, s katero je ubil očeta, kar je vzbujalo splošno pozor-nost med potniki.

Iz Ljutomera

— Premestitev. Česni nadzornik g. Horvat Jože je premeščen od Ljutome-rskega cestnega odbora v Mursko Soboto. — Silnava se širi. Poleg že navedenih vasi, ki so okužene po silnavi in parkljevski se je sedaj pojavila silnava še v Ljuto-meru in Stročji vasi. Neokužene so ostale sedaj le še nekatere občine našega sreza. Vse kaže, da se ne bo kmalu konca tej kužni bolezni, ki povzroča na gospodar-skem polju veliko škodo, zlasti še, ker so zabranjeni sejmi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Odgovora ni dobil. Može se sedeti še vedno molče in samo na meso so se ozirali. Za jed pred seboj se pa niti zmenili niso.

Končno so pa raziskovalci zvedeli, kaj prav za prav Indijanci hočejo. Prispel je namreč gaučo, ki je znal z Indijanci govoriti. In tako je raztol-mačil raziskovalcem njihovo željo.

— Ta stari pripoveduje, da vlada v naselbini lakota. To so Mataci, Mladi može so odšli na lov, niso se pa še vrnili. Najbrž niso imeli sreče. V naselbini so ostali samo starci, žene in otroci. Ra-di bi nekaj mesa in pravijo, da ga bodo vrnili, čim se vrnejo mladi z lova...

Stari Goodley ni čakal, kako bodo odločali nje-govi tovariši. Odločil je kar sam. Snel je kos me-sa in ga odnesel Indijancem.

Željno so ga pograbili in odhiteli z njim v svojo naselbino, da rešijo njene prebivalce smrti. Jedi v pločevinastih škaticah se pa niti dotaknili niso.

— Ubogi ljudje, — je dejal Morris. — Malo je ljudi, ki bi ostali tako dostojni, kadar so lačni. Saj morajo videti v nas svoje najhujše sovražnike. Vsa ta dežela je bila njihova, dajala jim je toliko plodov, da so lahko mirno in zadovoljno živeli. Belokožci so bili tisti, ki so jo izropali, da zdaj ti ubogi ljudje nimajo kaj jesti...

Mataci so se pa pojavili še enkrat. Prispel je zopet oni trije starci in sicer po pločevinastih škaticah z jedjo.

V naselbini so najbrž povedali, da sami ne po-trebujejo jedi, da jo pa lahko dobe, in zato so se vrnili. — je ugibal dr. Marson.

P. W.:

V zelenem pecku

roman

V taborišču je bilo že vse na nogah. H kolu bli- zu lesene kolibe sta bila privezana na dolgem jer-menu dva konja.

— Komu sta namenjena? — je vprašal Gray. — Nam, — je odgovoril kapitan Wills. — Ene-ga sem že malo zajahal. Mirna in dobra konja sta. Naša prijateljca gauča sta jih nam prignala. To sta drugačnata fanta, kakor tisti...

Tesnobne, ki je bila obšla zvečer mladeniča pri plapolajočem večernem ognju, ni bilo več. Zdaj se je čutil svežega in rad bi bil tudi on koristen član ekspedicije. To je povedal polkovniku Morrisu.

— Ne boj se, da boš držal roke križem. Najprej se dobro umij, potem pa zajtrkuj. Dopoldne si prost. Lahko se malo razgledaš po okolici. Gotovo te bo kdo rad spremljal.

— Kaj boste pa počeli vi?

— Jaz bi pa rad malo olajšal svoje letalo in ga pripravil za jutrišnji polet. Jutri se dvignem nad pragozd, da poiščem jezero.

Prve dni se mladenič ni dolgočasil. Od jutra do večera je imel dovolj prilike pasti svoje oči na raznih zanimivostih. Odkrival je vedno nova živa

16

bitja in nove rastline, ki jih še nikoli ni videl. Kmalu se je seznanil z gauči in jahal z njimi tudi daleč od taborišča na izprehode. Nekoč ga je vzel celo Hales s seboj do indijanske naselbine na karju pragozda. V pragozd sam nista krenila. Indijanska naselbina je bila ograjena z visokim, iz trnja spletenim plotom in samo srdito lajanje psov je pričalo, da naselbina ni opuščena in da so jez-deca opazili.

Polkovnik Morris je letal vsak dan s kapitanom Willsom nad pragozdom in se vračal šele popo-dne. Toda vse iskanje jezera je bilo zaman...

— To je zeleno morje! Odkrila sva že več le-pih krajev na Rio Bermeu, kjer bi se lahko spu-stila na tla. Toda to ni tisto, kar bi rad našel, — je pripovedoval Morris nejevoljno. — Tja bi lahko prišli tudi s čolnom ali peš.

Naši raziskovalci so bili v pampi že deset dni, ko so doživeli čudno pustolovščino.

Iz pragozda so se naenkrat prikazale tri postave. Zagorele, do pasu gole; le pestre halje so jim za-krivale spodnjo polovico telesa. Težko in počasi so stopali proti taborišču.

Mladi Gray je bil baš v šotoru, ko je planil vanj Goodley.

— Požuri se, prvi indijanski obisk dobimo. Hi-tro, da ne zamudiš tega...

Mladi Gray je skočil iz šotora in zagledal je tri koščene, stare može. Stopali so težko, poznalo se jim je, da so lačni.

Deset korakov od taborišča so dvignili roke z dlanmi navzgor.

— Lao, lao, — jih je pozdravil Hales, izražajoč jim z enakim pozdravom prijateljstvo.

Indijanci so stopili še pet korakov naprej, po-tem so pa sedli v travo. Molče so ogledovali bele može.

Središče njihove pozornosti je bil pa Goodley, ki se je zopet sukal okrog svoje poljske kuhinje. Gledali so ga s čudnim izrazom v očeh, kakor da ga prosijo jesti.

Polkovnik Morris, ki tistega dne ni bil odletel nad pragozd, ker je čakal na pošiljko bencina, se je tiho posvetoval s Halesom.

— Malo jedi jim ponudimo! — je sklenil in vzel tri prazne konzervne škatice.

Stari Goodley jih je napolnil s kuhanim rižem, vanj je položil nekaj koščkov mesa in s tem je sto-pil k sedemti gostom.

Indijanci so željno motrili početje belih mož, toda nihče ni iztegnil roke. Goodley je položil škatice prednje na tla in jim s kretnjo pokazal, da so njihove.

Sedeči može so slednjič izpregovorili nekaj med seboj v tihem, toda pojočem jeziku. Najstarejši med njimi je dvignil roko in pokazal tja, kjer je viselo sirovo meso.

Hales, kapitan Wills in polkovnik Morris so sedli pred sedeče može. Hales, ki je gladko govoril špan-ski in znal tudi nekaj indijanskih besed, je In-dijance večkrat nekaj vprašal, toda vedno zama-